

**HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU**

OPINNÄYTETYÖ

**Maahanmuuttajataustaiset nuoret aktiivisina
kansalaisina**

Yhdistystoiminta osallisuuden tukena

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)
05/2017

www.humak.fi

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Anni Haltia	Sivumäärä 50 ja 5 liitesivua
Työn nimi Maahanmuuttajataustaiset nuoret aktiivisina kansalaisina – Yhdistystoiminta osallisuuden tukena	
Ohjaava(t) opettaja(t) Anna Pikala	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Sata omenapuuta - Moninurinen Suomi -hanke, Hanna Kiuru	
Tiivistelmä <p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia maahanmuuttajataustaisten nuorten aktiivista kansalaisuutta ja sitä, miten yhdistystoiminta voi tukea maahanmuuttajataustaisten nuorten osallisuutta. Työn tavoitteena oli selvittää, minkälaisena yhdistystoiminta esiintyy maahanmuuttajataustaisille nuorille ja miten yhdistystoimintaa voisi kehittää maahanmuuttajataustaiset nuoret huomioiden.</p> <p>Opinnäytetyön tilaajana oli Sata omenapuuta - Moninurinen Suomi -hanke, jonka tavoitteena on tukea kolmansien maiden pakolaisten 12-25-vuotiaiden nuorten kuntiin kotoutumista Turun, Raision ja Uudenkaupungin alueella tarjoamalla liikunta-, kulttuuri- ja yhteiskuntavaikuttamistoimintaa. Sata omenapuuta -hanke julkaisee syksyllä 2017 menetelmäoppaan, johon on laadittu tämän opinnäytetyön aineiston pohjalta ohjeistus yhdistyksen perustamiseen. Ohjeistus on laadittu tilaajan toiveiden mukaisesti osaksi menetelmäopasta, mutta ohjeistus toimii myös itsenäisenä tuotoksena maahanmuuttajataustaisille nuorille ja heidän kanssaan työskenteleville ammattilaisille.</p> <p>Ohjeistus pohjautuu kesällä 2016 perustetun Kaarinan Nuorisoklubi – Qaran ry:n perustamisprosessista syntyneisiin kokemuksiin. Qaran ry on monikulttuurinen nuorten yhdistys, joka tarjoaa 15-29-vuotiaille nuorille erilaista liikunta-, leiri- ja vapaa-ajan toimintaa.</p> <p>Tutkimuksessa käytettiin laadullisia kehittämistyön menetelmiä, jotka olivat aivoriihi, benchmarking-menetelmä ja asiantuntijahaastattelut. Aivoriihi toteutettiin Qaran ry:n jäsenien kanssa. Benchmarking-menetelmä toteutettiin haastatteleamalla kolmen erilaisen yhdistyksen toimijaa. Asiantuntijahaastattelut olivat puolistrukturoituja haastatteluja. Kaikki menetelmät toteutettiin vuoden 2017 alussa. Kehittämistyön menetelmistä syntyneet tulokset analysoitiin teemoittain.</p> <p>Aineiston tulosten perusteella yhdistystoiminta voi toimia hyvänä väylänä maahanmuuttajataustaisten nuorten osallisuuteen, mutta monille maahanmuuttajataustaisille nuorille yhdistystoiminta voi olla kuitenkin melko tuntematonta. Tulokset osoittivat, että yhdistystoimintaa tulee tuoda maahanmuuttajataustaisille nuorille enemmän esille heille luontevissa kanavissa. Lisäksi on tärkeää tehdä yhdistystoiminnasta nuorten näköistä esimerkiksi osallistamalla nuoret yhdistyksen toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Maahanmuuttajataustaiset nuoret täytyy nähdä myös heterogeenisenä ryhmänä, joten nuori täytyy ohjata yhdistystoimintaan yksilönä, ei vain maahanmuuttajaryhmän edustajana. Esille nousi myös yhdistysten verkostojen tärkeä merkitys. Hyvät verkostot luovat yhdistyksille mahdollisuuden luoda erilaisia osallistumisväyliä maahanmuuttajataustaisille nuorille ja tukea nuoria osallisuuteen.</p>	
Asiasanat yhdistystoiminta, aktiivinen kansalaisuus, osallisuus, monikulttuurisuus, nuoret	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Civic Activities and Youth Work Degree Programme

ABSTRACT

Author Anni Haltia	Number of Pages 50 and 5 attached
Title Young people with immigrant backgrounds as active citizens – Association activities supporting participation	
Supervisor(s) Senior Lecturer Anna Pikala	
Subscriber and/or Mentor Hundred Apple Trees - Multicultural Finland, Project Coordinator Hanna Kiuru	
<p>Abstract</p> <p>The purpose of this thesis was to research civic activity of young people with immigrant backgrounds and how association activities can support their participation. The aim was to discover how association activities present themselves to the youth with immigrant backgrounds and how association activities could be developed from their perspective.</p> <p>The commissioner of this thesis is a project called One Hundred Apple Trees - Multicultural Finland. The aim of the project is to support the integration of 12-25-years-old refugees from the Third World to Turku, Raisio and Uusikaupunki by organizing sports, culture and civic activities. The project will publish a method guide in autumn 2017 which includes instructions for establishing an association. The instructions are based on the material of this thesis. Even though the instructions are made to be a part of the method guide based on the wish of the commissioner, it can also be used as an independent publication for young people with immigrant backgrounds and for the professionals who work with them.</p> <p>The instructions are based on the experiences of the establishing process of The Youth Club of Kaarina – Qaran ry (registered association) which was established in the summer of 2016. Qaran is a multicultural association for youth and it offers different kind of sport, camping and leisure time activities for young people aged 15-29- years.</p> <p>The qualitative study methods in this thesis included a brainstorming session, benchmarking and specialist interviews. The brainstorming session was carried out for members of Qaran. The benchmarking method was fulfilled by interviewing three operators of different associations. The specialist interviews were semi-structured interviews. All the methods were carried out in the beginning of 2017.</p> <p>The results of the study show that association activities can be a good path for participation for young people with immigrant backgrounds, but for many of them association activities are somewhat unknown. The results show that association activities must be promoted in media and channels which are familiar to young people with immigrant backgrounds. It is also important to make association activities appealing to the youth. This can be achieved by involving young people in the organizing and implementation of the activities of the association. Young people with immigrant backgrounds must be seen as a heterogenic group and it is important to guide youngster to association activities as individuals, not as members of the immigrant group. The importance of the networks of associations was also clear. Good networks create a possibility for the associations to have different ways in involving young people with immigrant backgrounds.</p>	
Keywords association activities, civic activity, participation, multiculturalism, youth	

TIIVISTELMÄ	
1 JOHDANTO	5
2 CASE KAARINAN NUORISOKLUBI – QARAN RY	8
3 MONIKULTTUURISUUS SUOMALAISELLA YHDISTYSKENTÄLLÄ	10
3.1 Monikulttuurisuudesta	11
3.2 Maahanmuuttajayhdistykset	12
3.3 Muutokset yhdistystoiminnan kentällä	14
4 AKTIIVINEN KANSALAISUUS	16
4.1 Osallistuminen ja osallisuus	17
4.2 Maahanmuuttajataustaisten nuorten osallisuudesta	19
4.2 Maahanmuuttajataustaisten nuorten yhdistykset	21
5 KEHITTÄMISTYÖN MENETELMÄT	23
5.1 Benchmarking	23
5.2 Aivoriihi	24
5.3 Asiantuntijahaastattelu	26
5.4 Aineiston analysointi	27
6 TULOKSET JA NIIDEN ANALYSOINTI	29
6.1 Yhdistystoimintaa tulee tuoda nuorille enemmän esille	29
6.2 Yhdistystoiminnasta täytyy tehdä nuorten näköistä	33
6.3 Nuoret tarvitsevat yksilöityä tukea aktiiviseen kansalaisuuteen	37
6.4 Yhdistysten verkostoilla on tärkeä merkitys	39
6.5 Yhdistys voi toimia nuorille väylänä osallisuuteen	40
7 OHJEISTUS YHDISTYKSEN PERUSTAMISEEN	45
8 LOPUKSI	48
LÄHTEET	51
LIITTEET	56
Liite 1. Benchmarking-haastattelurunko	56
Liite 2. Aivoriihen kysymyslista	57
Liite 3. Asiantuntijahaastattelun runko	58
Liite 4. Ohjeistus yhdistyksen perustamiseen	59

1 JOHDANTO

Suomi on yhdistysten luvattu maa, mutta tällä hetkellä yhä laajemmin puhutaan siitä, miten yhdistystoiminta on kriisissä (Linkoranta 2016). Viime vuosikymmeninä suomalaisten osallistuminen yhdistystoimintaan on laskenutkin merkittävästi ja monet yhdistykset taistelevat olemassaolostaan (Siisiäinen & Kankainen 2009, 112). Hallitustoiminta ei houkuttele vastuullisten tehtävien pelossa, ja vapaaehtoisia on haastavaa sitouttaa toimintaan. Yhdistystoiminnan tarjoamat mahdollisuudet ja hyödyt niin yksilölle kuin yhteisöillekin jäävät yhä enemmän huomioimatta. Yhdistysten tarve yhteiskunnassa ei kuitenkaan ole kadonnut. (Linkoranta 2016.)

Yhdistysten ainoana haasteena eivät ole vain jäsenkato ja vapaaehtoisten sitouttamisen vaikeus. Monet yhteiskunnalliset muutokset vaativat yhdistyskenttää tekemään muutoksia yhdistysten toimintamalleihin ja -sisältöihin. Yksi merkittävä yhteiskunnallinen muutos lähivuosina on ollut kasvanut muuttoliike, joka on tehnyt Suomesta entistä monikulttuurisemman. Viime vuosien aikana Euroopassa on ollut suurin joukkomittainen muuttoliike toisen maailmansodan jälkeen. Euroopan unioniin on saapunut yli miljoona pakolaista ja maahantulijaa. (EU 2017.) Suomeen tuli vuonna 2015 yhteensä 32 476 turvapaikanhakijaa, kun vuonna 2014 turvapaikanhakijoiden määrä oli 3651 (Maahanmuuttovirasto 2017b; Maahanmuuttovirasto 2017a). Yksintulleita alaikäisiä Suomeen tuli vuonna 2015 yhteensä 3024, kun vuonna 2014 määrä oli 196. (Maahanmuuttovirasto 2017d; Maahanmuuttovirasto 2017c). Turvapaikanhakijoiden määrässä on siis nähtävissä selkeä nousu vuonna 2015 edelliseen vuoteen verrattuna.

Maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden määrän kasvu on aiheuttanut ilmapiirin kiristymistä yhteiskunnassa (Bahmani & Honkasalo 2016, 74). Esimerkiksi sosiaalista mediaa seuraamalla voi huomata monikulttuurisuudesta käydyn keskustelun olevan paikoin kärkeästä ja rasistista. Kasvanut rasismi koskettaa varmasti turvapaikanhakijoiden lisäksi myös niitä maahanmuuttajia, jotka ovat asuneet Suomessa jo vuosia tai syntyneet Suomessa maahanmuuttajataustaisille vanhemmille. Rasismien kohtaaminen voi aiheuttaa syvät ja kipeät jäljet jokaiselle iästä riippumatta. Identiteettiään etsivät ja paikkaansa yhteiskunnassa hakevat maahanmuuttajataustaiset nuoret voidaan nähdä kuitenkin erityisen haavoittuvina, kun puhutaan rasismista ja syrjinnästä. Jos

maahanmuuttajataustainen nuori kokee olevansa syrjitty ja ulkopuolinen suomalaisessa yhteiskunnassa, hän jää osallisuuden tunteen ulkopuolelle (Habib 2009, 47).

Minkälaisessa roolissa yhdistystoiminta voisi toimia maahanmuuttajataustaisten nuorten osallisuuden edistämiseksi? Tässä opinnäytetyössä olen keskittynyt erityisesti yhdistystoiminnan kautta tapahtuvaan maahanmuuttajataustaisten nuorten osallisuuteen. Olen perehtynyt siihen, minkälaista maahanmuuttajataustaisten nuorten osallisuus yhteiskunnassa on ja miten yhdistystoiminta esiintyy maahanmuuttajataustaisille nuorille. Lisäksi olen tutustunut monikulttuuristen yhdistysten ja maahanmuuttajayhdistysten kenttään. Opinnäytetyön tutkimuskysymyksenä on ollut: miten maahanmuuttajataustaisten nuorten aktiivista kansalaisuutta voi tukea ja kehittää yhdistystoiminnan kautta?

Opinnäytetyöni tilaajana on Sata omenapuuta - Moninurinen Suomi -hanke (jatkossa Sata omenapuuta -hanke). Sata omenapuuta -hanke on turvapaikka-, maahanmuuttaja- ja kotouttamisrahaston (EUSA-rahastot) rahoittama, ja hanketta koordinoi Turun ammattikorkeakoulu. Hanke on käynnistynyt vuonna 2016 ja se loppuu maaliskuussa 2018. Hankkeen toiminta-alueena ovat Turku, Raisio ja Uusikaupunki. Hanke tukee 12-25-vuotiaiden kolmansien maiden pakolaistaustaisten nuorten kotoutumista tarjoamalla liikunta-, kulttuuri- ja yhteiskuntavaikuttamistoimintaa. Humanistinen ammattikorkeakoulu toimii yhtenä hankkeen kumppanina. (Sata omenapuuta 2017).

Sata omenapuuta -hankkeen kehittämistoimenpiteistä laaditaan menetelmäopas, jota voivat hyödyntää monikulttuurista nuorisotyötä tekevät ammattilaiset (Sata omenapuuta 2017). Tilaajalla oli tarve selkokieliselle ohjeistukselle yhdistyksen perustamista varten, jonka avulla maahanmuuttajataustaiset nuoret voivat perehtyä yhdistyksen perustamisprosessiin, joko yksin tai esimerkiksi nuorisotyöntekijän avulla. Olin mukana monikulttuurisen nuorten yhdistyksen Kaarinan Nuorisoklubi – Qaran ry:n perustamisprosessissa ja olen peilannut tätä prosessia laatimiini ohjeisiin.

Opinnäytetyöni tietoperustaan perehtyessä keskeisessä roolissa on ollut Pyykkösen (2007) väitöskirja Järjestyvät diasporat – Etnisyys, kansalaisuus, integraatio ja hallinta

maahanmuuttajien yhdistystoiminnassa, jossa Pyykkönen on tutkinut maahanmuuttajien integroitumista ja aktiivista kansalaisuutta maahanmuuttajien yhdistystoiminnan näkökulmasta. Tutkimuksessaan Pyykkönen on sivunnut myös maahanmuuttajataustaisten nuorten yhdistystoimintaa. Lisäksi Pyykkönen on tutkinut monikulttuurisuutta suomalaisten nuorisjärjestöjen toiminnassa tutkimusraportissaan, joka on osa Monikulttuuriset nuoret, vapaa-aika ja kansalaistoimintaan osallistuminen – tutkimushanketta (2007).

Opinnäytetyöni rakentuu siten, että luvussa kaksi kerron tarkemmin Qaran ry:stä. Luvuissa kolme ja neljä käsittelen opinnäytetyöni tietoperustaa. Menetelmäluvussa kerron käyttämästäni kehittämistyön menetelmistä, jotka ovat benchmarking, aivoriihi ja asiantuntijahaastattelut. Menetelmäluvun jälkeen analysoin menetelmistä syntyneitä tuloksia teemoittain. Luvussa seitsemän esittelen Sata omenapuuta -hankkeen tilaamat ohjeet yhdistyksen perustamiseen. Lopuksi luvussa käsittelen työn tuloksia ja merkitystä alalle sekä tilaajan palautetta.

2 CASE KAARINAN NUORISOKLUBI - QARAN RY

Kaarinan Nuorisoklubi - Qaran ry (ks. Kuvio 1) on kaarinalainen yhdistys, joka perustettiin kesällä 2016. Vaikka yhdistyksen kotipaikka on Kaarina, yhdistys pyrkii vaikuttamaan myös laajemmin Turun alueella. Yhdistyksellä on ollut jo ennen rekisteröimistä toimintaa vuodesta 2012 lähtien. Nuorista miehistä koostuva ryhmä halusi perustaa jalkapallojoukkueen somalinuorille, koska sellaista ei vielä Turussa ollut. Ajan myötä jalkapalloharrastuksen rinnalle alkoi kehittyä muutakin toimintaa; leirejä, laivamatkoja ja nuorisotilatoimintaa. Toimintaan alkoi tulla somalinuorten lisäksi myös muiden kansallisuuksien edustajia. (Kaarinan Nuorisoklubi - Qaran ry 2016a.)

Kuvio 1. Kaarinan Nuorisoklubi - Qaran ry:n logo.

Ajatus toiminnan virallistamisesta ja yhdistyksen perustamisesta kypsyi toiminnan järjestäjillä vuosien ajan. He halusivat yhdistyksen toiminnalle lisää näkyvyyttä ja kokivat yhdistyksen rekisteröimisen olevan siihen yksi väylä. Yhdistys rekisteröitiin myös rahoitusten saamisen helpottamiseksi. Keväällä 2016 he olivat saaneet ympärilleen verkoston, jonka avulla yhdistyksen perustamisprosessi voitiin aloittaa. Yhdistystä olivat perustamassa niin Qaranin toiminnassa alkuajoista saakka olleet nuoret, kuin myös yhdistyksen toiminnasta kiinnostuneita olevia henkilöitä, joilla oli vankka kokemus yhdistystoiminnasta (Kaarinan Nuorisoklubi - Qaran ry 2016a.)

Itse päädyin mukaan Qaran ry:n perustamisprosessiin Sata omenapuuta -hankkeen

kautta. Yhtenä työharjoitteluni tehtävistä Sata omenapuuta -hankkeessa oli osallistua Qaran ry:n perustamisprosessiin ja auttaa yhdistystä perustamiseen liittyvissä asioissa, kuten sääntöjen kirjoittamisessa. Samalla sain käytännön kokemusta yhdistyksen perustamisesta. Tätä kokemusta olen peilannut Sata omenapuuta -hankkeen tilaamaan ohjeistukseen yhdistyksen perustamisesta. Qaran ry oli siis opinnäytetyöni kannalta tärkein toimintaympäristö.

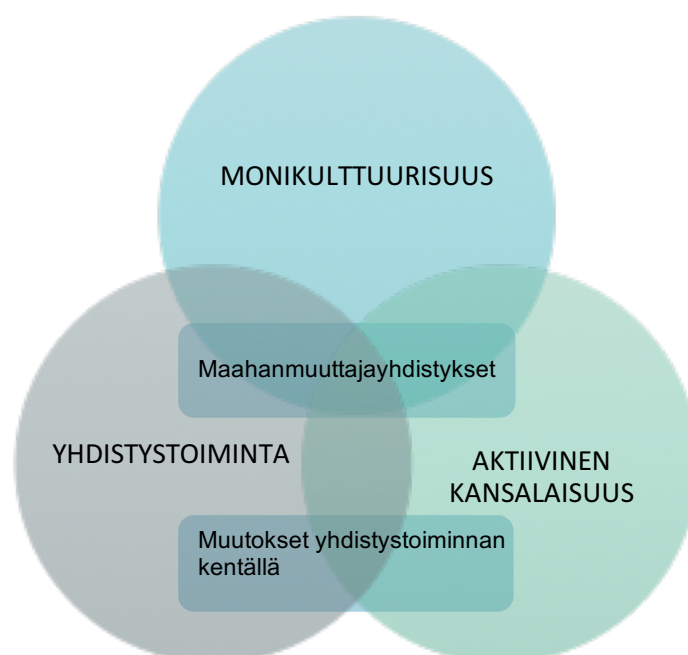
Qaran ry tarjoaa erilaista liikunta-, leiri- ja vapaa-ajantoimintaa 15-29-vuotiaille nuorille. Yhdistyksen tavoitteena on toiminnallaan tukea nuoria erilaisissa elämäntilanteissa nuorten etnisistä, kulttuurisista tai uskonnollisista taustoista riippumatta. Yhdistys pyrkii tarjoamaan vertaistukea opiskeluun, työhön tai muihin elämänvalintoihin liittyvissä kysymyksissä. Tarkoituksena on myös kannustaa nuoria kantamaan vastuu itsestään ja muista. Yhdistys haluaa antaa nuorille vastuuta esimerkiksi leirien ohjelman suunnittelussa ja toteutuksessa. Lisäksi kaikessa järjestettävässä toiminnassa halutaan huomioida nuorten omat toiveet. Toiminnallaan yhdistys haluaa lisätä myös kulttuurien ja sukupolvien välistä ymmärrystä ja vuorovaikutusta. (Kaarinan Nuorisoklubi - Qaran ry 2017b.)

Yhdistyksen nimessä oleva somalin kielen sana ”qaran” tarkoittaa suoraan suomeksi käännettynä kansakuntaa (Glosbe 2017). Somaliassa klaanijärjestelmä on keskeinen sosiaalisen ja poliittisen järjestäytymisen muoto. Klaani, alaklaanit ja sukulinjat antavat turvaa ja oikeuksia, mutta ne voivat aiheuttaa myös konflikteja. (Mubarak, Nilsson & Saxén 2015, 106.) Yhdistyksen nimessä sana qaran viittaa siihen, että kaikki ovat yhtä, eikä klaaneja tai muita erottavia tekijöitä yksilöiden välillä ole. Yhdistyksen toiminnassa on ennen kaikkea kyse yhteisöllisyydestä. Jokainen nuori hyväksytään toimintaan mukaan nuoren taustasta riippumatta. Vaikka yhdistyksen jäsenistö on tällä hetkellä suureksi osaksi maahanmuuttajataustaista, yhdistyksen tavoitteena on pitää toiminta avoimena myös kantasuomalaisille nuorille ja tukea näin kahdensuuntaista integraatiota.

Vaikka työharjoitteluni Sata omenapuuta- hankkeessa on päättynyt ja Qaran ry on nyt virallisesti rekisteröity yhdistys, olen edelleen yhdistyksen toiminnassa mukana. Toimin yhdistyksen hallituksen sihteerinä. Toimenkuvaani kuuluvat siis mm. sääntöjen kirjoittaminen sekä esityslistojen, pöytäkirjojen ja muiden asiakirjojen laatiminen

3 MONIKULTTUURISUUS SUOMALAISELLA YHDISTYSKENTÄLLÄ

Suomessa on noin 130 000 **yhdistystä** ja suomalaisista 80% kuuluu johonkin yhdistykseen. Maahanmuuttajien perustamia yhdistyksiä on arviolta 700-1000. (Ekholm 2015,11, 9.) Yhdistys on useamman kuin kahden henkilön yhteenliittymä, joka on perustettu jonkun yhteisen intressin pohjalta. Yhdistys on itsehallinnoiva, se ei tavoittele toiminnallaan voittoa eikä enemmistö sen jäsenistä ole yhdistyksessä palkkasuhteessa. (Siisiäinen & Kankainen 2009, 92.) Yhdistyksellä on velvoitus toimia lainmukaisesti ja sen hallinnolla ja taloudenpidolla on tiettyjä ehtoja, joita yhdistysrekisteri määrittelee. Yhdistysrekisteri on osa julkista yhdistystoiminnan sääntelyjärjestelmää. (Pyykkönen & Martikainen 2013, 282.) Opinnäytetyöni tietoperustan kannalta keskeiset teemat ovat monikulttuurisuus, yhdistystoiminta sekä aktiivinen kansalaisuus (ks. Kuvio 2). Tässä luvussa avaan monikulttuurisuutta ja siihen liittyviä termejä sekä kerroan maahanmuuttajayhdistysten luonteesta. Lisäksi käsittelen yhdistystoiminnan kentällä esiintyviä muutoksia.

Kuvio 2. Opinnäytetyön tietoperustan teemoja ovat monikulttuurisuus, yhdistystoiminta ja aktiivinen kansalaisuus. Luvussa 3 käsittelen monikulttuurisuutta, maahanmuuttajayhdistyksiä sekä yhdistyskentällä esiintyviä muutoksia.

3.1 Monikulttuurisuudesta

Vuoden 2015 pakolaiskriisin myötä Suomessa on keskusteltu paljon maahanmuutosta. Erityisesti sana **monikulttuurisuus** on ollut useasti niin maahanmuuttoa tukevien kuin sitä vastustavienkin huulilla. Martikainen, Sintonen & Pitkänen (2006, 14) toteavat perinteisen näkemyksen mukaan monikulttuurisuuden tarkoittavan ”*useiden kulttuuripiirteiltään erilaisten, mutta sisäisesti yhdenmukaisten ryhmittymien samanaikaista olemassaoloa jossakin tietyssä tilassa, kuten esimerkiksi jossain valtiossa*”. Monikulttuurisuus voidaan siis nähdä yhteiskunnan tai maailman empiirisenä tilana. Joissakin tapauksissa monikulttuurisuus kuitenkin ymmärretään yhteiskunnan ihanteelliseksi tilaksi ja määränpääksi, jolloin monikulttuurisuuteen tulee ideologinen ulottuvuus. (Mt. 14.)

Monikulttuurisuus on kuitenkin terminä epämääräinen ja häilyvä (Paukkeri 2009, 140). Eri ihmiset tarkoittavatkin usein eri asiaa termiä käyttäessään (Leppävuori 2015). Jotkut pitävät monikulttuurisuutta tietyissä yhteyksissä jopa synonyymina ääri-islamille, kun toisille taas monikulttuurisuus merkitsee suvaitsevaisuutta sekä moninaisuuden ja erilaisuuden hyväksymistä. Lisäksi monikulttuurisuus termillä on osin alettu korvata epäkorrekteja rodun tai etnisen ryhmän käsitteitä. (Leppävuori 2015.) Tässä opinnäytetyössä tarkoitan monikulttuurisuudella kulttuurien, uskontojen ja etnisyyksien moninaisuutta jossakin tietyssä tilassa tai tietyllä kentällä.

Kivijärvi (2016, 12) toteaa erilaisten termien olevan hyödyllisiä selittämisen välineitä, mutta toisaalta ne voivat joskus johtaa ahtaaseen luokitteluun. Termit voivat lisätä erilaisten tarpeiden ja eriarvoisuuksien näkyvyyttä, mutta myös leimata ja lisätä eroavaisuuksia tutun ja vieraan välille. Esimerkiksi **toisen sukupolven maahanmuuttajista** puhuttaessa voidaan virheellisesti leimata nuori jollain tapaa vieraaksi ja ulkopuoliseksi. Kyseinen termi voi kuitenkin myös avata erilaisten asemien merkitystä maahanmuuttosukupolvista puhuttaessa. (Mt. 12.) Toisen sukupolven maahanmuuttajalla tarkoitetaan Suomessa syntynyttä nuorta, jonka vanhempien syntymämaa on muu kuin Suomi (Ruotsalainen & Nieminen 2012).

Missä vaiheessa maahanmuuttaja sitten nähdään suomalaisena ja miten suomalaisuus ylipäättään määritellään? Jos suomalaisuudella viitataan **etnisyyteen**, tällöin suomalaisina nähdään vain ne henkilöt, joiden vanhemmista ainakin toinen on suomalainen. Etnisyyteen liittyvät biologiset tekijät, kieli, uskonto ja yhteiset kulttuuripiirteet ja toisaalta myös yksilön subjektiivinen samaistuminen johonkin tiettyyn ryhmään. Jos taas suomalaisuudella viitataan Suomessa vakituisesti eläviin ja toimiviin henkilöihin, Suomeen pysyvästi asettunut sekä Suomen kansalaisuuden saanut henkilö nähdään suomalaisena. Vuosia Suomessa asuneella henkilöllä on oikeus identifioida itsensä suomalaiseksi, vaikka hänen etninen taustansa ei olisikaan suomalainen. (Räty 2002, 13-14, 45.)

Törmäsin myös opinnäytetyötä tehdessäni tiettyjen termien käyttöön liittyviin ristiriitoihin ja haasteisiin. Tavoitteenani ei ole luokitella nuoria jäykästi ja yksipuolisesti, vaan avata tiettyjä piirteitä **maahanmuuttajataustaisten nuorten** aktiivisessa kansalaisuudessa. Vaikka maahanmuuttajataustaisten nuorten identiteettiin sisältyy paljon muuta kuin maahanmuuttajuus (Honkasalo, Souto & Suurpää 2007, 35), haluan kuitenkin perehtyä nuorten aktiiviseen kansalaisuuteen juuri maahanmuuttajuuden näkökulmasta. Taustaan viittaaminen on laava ja yksiselitteinen rajaus, mutta ei täysin aukotonkaan (Löytty 2009). Taustaan viitattaessa näen maahanmuuttajuuden olevan vain yksi osa nuoria, muttei kuitenkaan hallitseva piirre. Päädyin käyttämään termiä maahanmuuttajataustaiset nuoret, sillä se on selkeämpi ja avaavampi kuin monikulttuuriset nuoret. Esimerkiksi Suomen romanit ja saamelaiset nähdään kuuluvan monikulttuuristen nuorten joukkoon (Koste 2016, 15), eli monikulttuurisuuteen ei aina liity maahanmuuttajataustaa. Yhtenä vaihtoehtona maahanmuuttajataustaisille nuorille olisi ollut uussuomalaiset nuoret, mutta kyseinen termi ei ole vielä kovinkaan tunnettu ja vaki-naistunut (Löytty 2009).

3.2 Maahanmuuttajayhdistykset

Pyykkönen & Martikainen (2013, 284) määrittelevät **maahanmuuttajayhdistyksen** rekisteröidyksi tai rekisteröimättömäksi melko pitkäaikaiseksi yhdistykseksi, jonka perustajilla sekä jäsenistön ja hallituksen enemmistöllä on maahanmuuttotausta. Maahan-

muuttajayhdistykset toimivat etnisen ja kulttuurisen erilaisuuden esiintuojina sekä uudenlaisten, monietnisten muodostumien rakentajana yhteiskunnassa. Yhdistykset ovat myös suodattimia, jotka auttavat kääntämään maahanmuuttajien ajatukset ja kokemukset hallinnon kielelle, jolloin niitä voidaan tulkita hallinnollisessa maahanmuuttajatyössä. (Pyykkönen & Martikainen 2013, 284-285.) Maahanmuuttajayhdistys toimii Tuunaisen (2007b,13) mukaan myös luontevana kotouttamisen kanavana. Jo itse yhdistysmuoto tukee rakenteellista ja kulttuurista kotoutumista Suomeen. Yhdistystoiminnan kautta maahanmuuttaja tutustuu valta-yhteiskunnan toimintamekanismeihin järjestäytymisen, sääntöjen luomisen ja erilaisten verkostojen kautta (Pyykkönen & Martikainen 2013, 285).

Maahanmuuttajayhdistykset voi jakaa **yksietnisiin** ja **monietnisiin** yhdistyksiin, riippuen siitä onko toiminnassa mukana tai toiminnan kohderyhmänä yksi tai useampi etninen ryhmä. Maahanmuuttajayhdistysten toiminta voi olla uskonnollista, poliittista tai nuoriin, naisiin, urheiluun tai kotouttamiseen keskittyvää. Maahanmuuttajayhdistykset voivat antaa mahdollisuuden oman kulttuurin säilyttämisen tukemiseen ja vertaistuen tarjoamiseen muille maahanmuuttajille. Maahanmuuttajayhdistyksillä on usein hyvät verkostot oman kulttuuriryhmänsä edustajiin, mitä taas suomalaisilla toimijoilla ei välttämättä aina ole. Näin ollen maahanmuuttajayhdistykset pystyvät tarjoamaan vertaistukea erityisesti syrjäytymisvaarassa oleville maahanmuuttajille, kuten luku- ja kirjoitustaidottomille, vanhuksille tai kotouttamistoimenpiteiden ulkopuolelle jääville. (Tuunainen 2007a, 51; 2007b, 13.)

Parhaimmillaan maahanmuuttajayhdistykset kykenevät yhdistämään oman kulttuuri-taustan sekä siihen liittyvät erityisehdot suomalaiseen yhdistystoimintaan ja yhteiskunnan normistoon. Usein maahanmuuttajayhdistykset toimivat kuitenkin vain oman kohderyhmän ja kulttuurin sisällä, jolloin yhteistyö suomalaisten toimijoiden kanssa jää vähäiseksi. Maahanmuuttajayhdistysten toiminta tulisikin saada yleisempään tietoisuuteen. (Tuunainen 2007a, 51.) Myös Pyykkönen & Martikainen (2013, 299) pitävät yhtenä omaan kulttuuriin tai uskuntoon keskittyvien maahanmuuttajayhdistysten ongelmana sitä, että ne voivat tietyissä tapauksissa eristää ryhmiä tai niiden jäseniä suomalaisesta yhteiskunnasta.

3.3 Muutokset yhdistystoiminnan kentällä

Järjestötoiminnan paradigma elää muutosta. Järjestötoiminnan paradigmalla Heikkala (2015, 22) tarkoittaa järjestön toimintaan ja johtamiseen liittyviä perusoletuksia, jäsentämisen malleja ja ongelmanratkaisun tapoja. Paradigma luo järjestötoiminnalle itsestäänselvän perustan ja ajattelutavan. Paradigmaa ei kyseenalaisteta, kunnes paradigmaan syntyy jonkinlainen murrosvaihe. Suomalaisen yhteiskunnan muutokset vaikuttavat joko suoraan tai välillisesti myös järjestötoimintaan. (Mt. 23.) Linkoranta (2016) toteaaakin yhteiskunnallisen muutoksen tuovan suuria haasteita myös yhdistyksille.

Yhteiskunnan **rakenteellisia muutoksia** ovat muun muassa ikääntyminen, alueellinen keskittyminen, haasteet julkisessa taloudessa, työelämän rakenteiden eriytyminen ja globalisaatio. **Toimintatapojen muutoksia** ovat taas esimerkiksi omaehtoisuus ja itseohjautuvuus, osallistaminen ja joukkoistaminen, jakamis- ja vertaistalous, henkilökohtaisuus ja räätälöinti, tutkiva oppiminen ja kokeileminen sekä sosiaalisen median käyttö ja digitalisoituminen. (Heikkala 2015, 23.) Tällä hetkellä myös sosiaali- ja terveysuudistukset herättävät kysymyksiä kolmannella sektorilla. Kolmannen sektorin rooli sote-palveluissa on Suomessa merkittävä, joten uudistukset voivat merkitä radikaalejakin muutoksia kolmannelle sektorille erityisesti toiminnan organisoinnin ja rahoittamisen kannalta. (Leppänen 2017.)

Linkoranta (2016) näkee yhdistyskentän vaikeuksien johtuvan siitä, että yhdistysten imago ei näyttäydä houkuttelevana. Yhdistystoimijat eivät tiedosta yhteiskunnan toimintatapojen muutoksia tarpeeksi hyvin eivätkä yhdistykset tämän takia pysty vastaamaan nyky-yhteiskunnan haasteisiin (Heikkala 2015,24). Yhdistysten tuleekin uusia omia toimintatapojaan samalla kun toimintaympäristö muuttuu (Linkoranta 2016). Lisäksi yhdistystoiminnasta tulee tehdä trendikkäämpää. Erilaisten menestystarinoiden nostaminen yhdistysmaailmasta tekisi yhdistyksistä houkuttelevia ja kiinnostavia. (Vanhapiha, Tiilikainen, Veikkolainen, Tolvanen, Kuokka & Lindman 2013, 14-15.)

Merkityksellisen toiminnan ja hyvinvoinnin tukemisen tarve tulee kasvamaan yhteiskunnassa ja juuri yhdistykset ovat avainasemassa tässä tehtävässä. Tärkeintä yhdis-

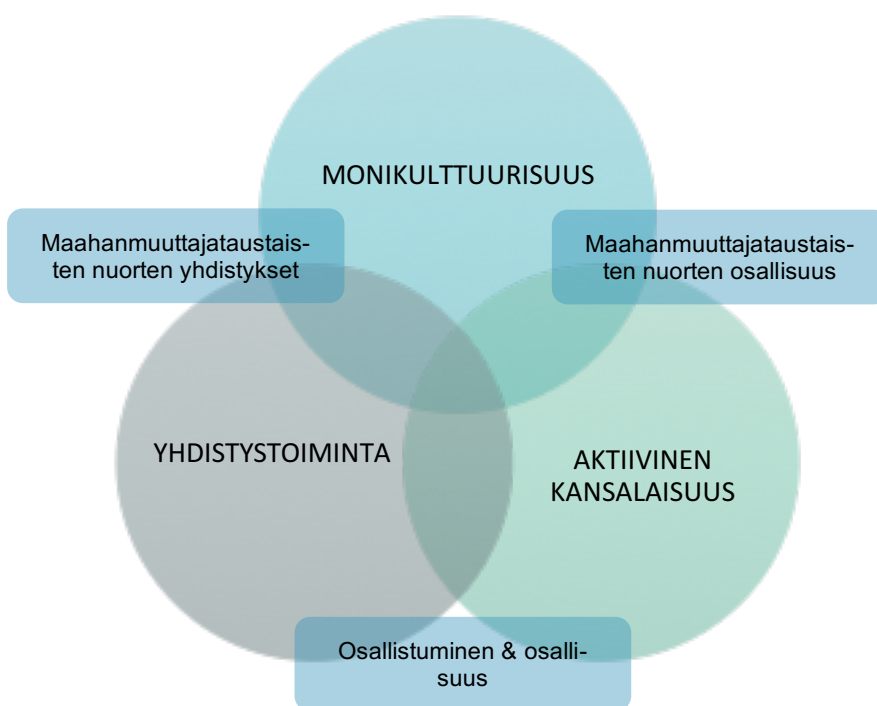
tyksille on sopeutua muuttuneisiin toimintatapoihin. Uudet toimintatavat voivat parhaimmillaan lisätä yhdistyksen elinvoimaa ja antavat muutenkin uusia mielekkäitä tapoja toimia. (Linkoranta 2016.)

Maahanmuuttajayhdistyksillä ja monikulttuurisilla yhdistyksillä voi nähdä olevan myös tarve vastata muun yhdistyskentän tavoin yhteiskunnan rakenteellisiin muutoksiin ja toimintatapojen muutoksiin. Maahanmuuttajat on kasvava ryhmä Suomessa, joten he tarvitsevat enemmän palveluita ja toimintaa (Pyykkönen & Martikainen 2013, 300). Maahanmuuttajaryhmästä ei tulisi enää puhua vain kotouttamista tarvitsevana objektina, vaan myös toimivana subjektina. Yhdistykset toimivat hyvänä alustana maahanmuuttajien toimijuuden kehittämiseksi. (Tuunainen 2007a, 66.) Maahanmuuttajien määrän kasvun myötä myös yhdistysten kirjo saattaa kasvaa, mutta jäsenmäärät yhdistyksissä luultavasti laskevat, kuten Suomessa yhdistyksissä yleisestikin. Lisäksi kasvavat ennakkoluulot ja rasismi voivat vaikuttaa maahanmuuttajien kansalaistoiminnan sisältöihin. (Pyykkönen & Martikainen 2013, 200.)

Turvapaikanhakijoiden määrän kasvu on myös herättänyt kysymyksen siitä, miten kuntien kotoutumista tukevia palveluita voidaan tuottaa ja kohdentaa tehokkaammin (Ekholm 2015, 5). Syksyn 2015 turvapaikanhakijoiden määrän kasvuun oli varauduttu Suomessa kohtalaisesti, mutta kolmas sektori vastasi tilanteeseen kattavasti muun muassa vapaaehtoistyövoimaa tarjoamalla. Yhdistyskentän rooli kotouttamisessa ja turvapaikanhakijoiden tukemisessa on siis suuri. Turvapaikanhakijoiden sitouttaminen yhdistysten tarjoamaan toimintaan vaatii kuitenkin turvapaikanhakijoiden luottamuksen tunteen saavuttamisen, sillä suomalainen järjestökenttä on usein monelle tuntematon. (Bahmani & Honkasalo 2016, 74-76.) Maahanmuuttajayhdistysten rooli monikulttuurisuus- ja maahanmuuttoasiantuntijoina sekä kotouttamistoiminnan tuottajina voi siis tulevaisuudessa kasvaa ja tulla entistä tärkeämmäksi.

4 AKTIIVINEN KANSALAISSUUS

Yhdistystoiminta toimii yhtenä väylänä **aktiiviseen kansalaisuuteen**. EU:n elinikäisen oppimisen tiedonannossa määritellään aktiivisen kansalaisuuden olevan ”*kansalaisten osallistumista kulttuuri- ja talouselämään sekä poliittiseen, demokraattiseen ja yhteiskunnalliseen elämään yhteiskunnassa kokonaisuudessaan ja yhteisöissä*” (Harju 2010, 100). Laitinen ja Nurmi (2004) toteavat aktiivisen kansalaisuuden olevan laaja-alainen käsite, johon liittyy monia eri ilmiöitä. Lähtökohtaisesti aktiivisen kansalaisuuden voi kuitenkin määritellä olevan vaikuttamista ja yhteiseksi hyväksi toimimista sekä vastuun kantamista yhteisistä asioista osallistumalla niiden hoitamiseen. Aktiiviseen kansalaisuuteen sisältyvät pienet ja yksinkertaiset teot, mutta myös haasteellisemmat ja vastuullisemmatkin roolit. (mt.) Tässä luvussa perehdyn aktiiviseen kansalaisuuteen osallistumisen ja osallisuuden merkitystä avaamalla sekä lisäksi avaan maahanmuuttajataustaisten nuorten osallisuuden ja nuorten yhdistyksiin liittyviä piirteitä. (ks. Kuvio 3).

Kuvio 3. Luvun 4 rakenne.

4.1 Osallistuminen ja osallisuus

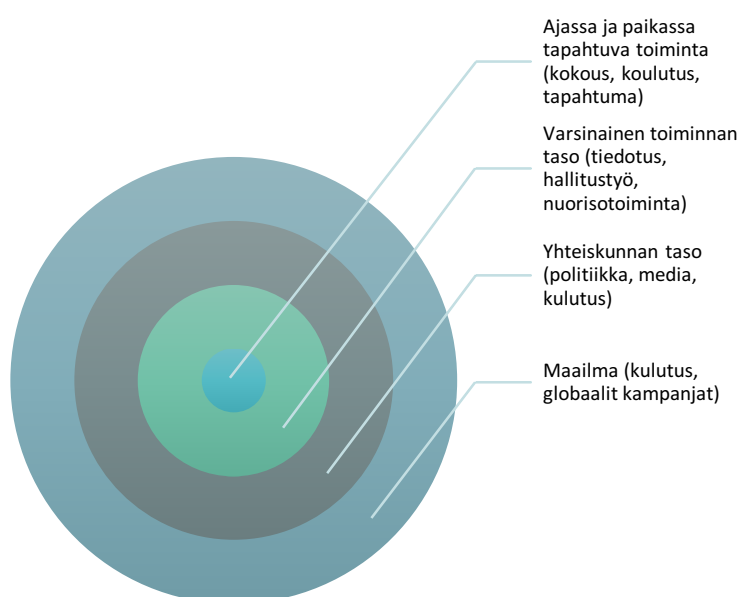
Aktiivinen kansalaisuus tapahtuu **osallistumisen** ja **osallisuuden** kautta (ks. Kuvio 4). Aktiivisen kansalaisen vastakohtana voidaan pitää kansalaista, joka ei koe osallisuutta mihinkään yhteisöön eikä ole sitoutunut mihinkään (Laitinen & Nurmi 2004). Aktiiviseen kansalaisuuteen liitetään vahvasti osallistuminen yhteisön toimintaan. Kansalaisten osallistuminen heitä itseään koskevien asioiden ajamiseen liittyy olennaisesti myös demokratian toteutumiseen. (Ekholm 2015, 11.) Suomessa erityisesti yhdistykset ja poliittikka toimivat tällaisina osallistumisen kanavina. Yksilö voi vaikuttaa yhteisiin asioihin kuitenkin myös yksinkin toimimalla. Esimerkiksi tietoiset ja vastuulliset kuluttajavalinnat voidaan tulkita aktiiviseksi kansalaisuudeksi. (Laitinen & Nurmi 2004.)

Kuvio 4. Aktiivinen kansalaisuus muotoutuu osallisuudesta ja osallistumisesta.

Osallistuminen voidaan nähdä henkilön mukanaolona muiden määrittelemässä tilanteessa. Osallistumista tapahtuu työelämässä, kansalaistoiminnassa ja yhteiskunnallisessa toiminnassa. (Harju 2010, 96.) Perustuslain 2 luvussa (1999/731, 14§) on määrätty, että julkisen vallan tehtävänä on edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon. Lisäksi nuorisolain 3 luvussa (2006/72, 8§) on määrätty, että nuorille tulee järjestää mahdollisuus osallistua paikallista ja alueellista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn sekä nuoria tulee myös kuulla heitä koskevissa asioissa.

Osallistumisen sisältö ja muoto riippuvat Laitisen (2006, 85) mukaan pitkälti siitä, millä tasolla tapahtuvasta toiminnasta on kyse. **Osallistumisen tasoja** ovat maailma, yhteiskunnan taso, varsinainen toiminnan taso sekä ajassa ja paikassa tapahtuva toiminta (ks. Kuvio 5). Osallistuminen tapahtuu maailman tasolla esimerkiksi kulutuksen tai globaalien kampanjoiden kautta, yhteiskunnan tasolla kulutuksen, politiikan tai median kautta, varsinaisella toiminnan tasolla tiedotuksen, hallitustyön tai nuorisotoiminnan kautta sekä ajassa ja paikassa tapahtuva toiminta kokousten, koulutusten ja tapahtumien kautta. (Laitinen 2006, 87.)

Kuvio 5. Osallistumisen tasot Laitisen (2006,87) osallistumisen tasot taulukon pohjalta.

Aina yksilölle ei riitä vain osallistuminen muiden määrittelemiin tilanteisiin. Yksilö haluaa myös vaikuttaa siihen, miten ja mitä tehdään ja näin kokea osallisuutta. (Laitinen 2006, 86.) Osallisuuden käsite nähdään laajempänä käsitteenä kuin osallistuminen, ja osallisuuteen sisältyykin erilaisia muotoja sekä määritelmiä. Ekholm (2015, 11) määrittelee osallisuuden olevan yksilön kiinnittymistä yhteisöön tai mukanaoloa prosesseissa, jotka ovat yhteisöllisesti tärkeitä. Osallisuus on vaikuttamista ja vastuunkantoa, jonka lähtökohtana on omakohtainen sitoutuminen (Ekholm 2015, 11; Harju 2010, 97). Osallisuus voi olla myös omaehtoista kansalaistoimintaa, kansalaisaktivismia tai järjestöosallisuutta (Harju 2010, 97). Osallisuudessa on keskeistä yksilön johonkin kuulumisen tunne. Kun ihminen tekee töitä, harrastaa, osallistuu ja vaikuttaa, hän tuntee

olevansa osallinen omassa yhteisössään ja suomalaisessa yhteiskunnassa. Esimerkiksi työttömät ja syrjäytyneet voivat kokea jäävänsä osallisuuden tunteen ulkopuolelle, mikä voi olla lamauttavaa tai jopa traumatisoivaa, sillä osallisuuden tunne on yksi hyvän elämän perusedellytyksistä. (Harju 2004.) Osallisuuden voidaan nähdä olevan siis vastavoima syrjäytymiselle (Ekholm 2015,11).

Osallistumisen muotoon ja yksilön oikeuksiin sekä ryhmien ja yksilöiden vapauteen ja tasa-arvoon liittyy kuitenkin ongelmia (Paukkeri 2009, 140). Vaikka osallistumisen muotojen kirjo on moninainen, kaikki väestöryhmät eivät löydä luontevaa ja helppoa osallistumisen kanavaa. Syynä tähän voi olla esimerkiksi kielitaidon puute (Ekholm 2015, 11). Etninen ja kulttuurinen moninaisuus ja sen hallinta nähdään yhteiskunnassa haasteena. Vähemmistö- ja enemmistöryhmien välinen eriarvoisuus yhteiskunnallisessa osallistumisessa on ollut jo pitkään ongelma. Tasa-arvon toteutumiseksi on keskeistä huomioida yksilöiden ja ryhmien erilaisuus. (Paukkeri 2009,140.) Yhdenvertaisuutta voidaan edistää luomalla kaikille ryhmille osallistumisväyliä, jotka ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti esteettömiä (Ekholm 2015, 11). Jokaisella yksilöllä ja ryhmällä on oltava yhtäläiset oikeudet osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnalliseen toimintaan (Paukkeri 2009, 140).

4.2 Maahanmuuttajataustaisten nuorten osallisuudesta

Nuorten osallisuuden tukemisesta on noussut avaintekijä nuorisotyön kentällä lähi-vuosina (Loncle, Leahy, Muniglia & Walther 2012, 33). Nuoret haluavat vaikuttaa heidän jokapäiväiseen elämäänsä liittyviin asioihin, kuten koulutukseen, työhön, harrastuksiin tai heidän asuinalueeseen (Muniglia, Cuconato, Loncle & Walther 2012, 2). Nuorten osallisuuden tukemiseen liittyy tavoite tarjota nuorille osallistumismahdollisuuksia ja vaikuttamisen kokemuksia, jotta nuorista kasvaisi osallistuvia yhteiskunnan jäseniä. Gretschelin (2002) mukaan osallisuutta tunteva nuori on **voimaantunut** ja **valtautunut**. Voimaantunut ja valtautunut nuori arvostaa omaa rooliaan, tuntee erilaiset vaikuttamisen keinot ja osaa myös käyttää niitä. (Laitinen 2006, 86-87.) Yleisessä suomalaisessa keskustelukulttuurissa maahanmuuttajataustaiset nuoret nähdään lähinnä voimattomana ja valtaväestön apua tarvitsevana ryhmänä eikä aktiivi-

senä toimijana ja yhteiskunnan kehittäjänä. Maahanmuuttajataustaisista nuorista puhuttaessa on tärkeää huomioida, että maahanmuuttajataustaiset nuoret ovat heterogeeninen ryhmä, eikä heitä voi laittaa yhteen muottiin. (Honkasalo ym. 2007, 35.) Habib (2009, 45) toteaa kuitenkin maahanmuuttajataustaisten nuorten osallisuuden yhteiskunnan toiminnoissa olevan rajallinen.

Maahanmuuttajataustaisia nuoria kuullaan usein helposti vain maahanmuuttajan näkökulmasta, jolloin unohdetaan, että maahanmuuttajataustaisella nuorella voi olla kiinnostusta muihinkin yhteiskunnallisiin asioihin kuin vain monikulttuurisuuteen. (Honkasalo ym. 2007, 44.) Maahanmuuttajataustaisten nuorten joukko voidaan jakaa sukupuoliin, seksuaalisuuksiin, toimintakykyihin, sosioekonomisiin asemiin ja eri alueisiin, eikä kyse ole siis pelkästään erilaisista kansallisista kulttuureista, jotka määrittävät nuorten identiteetin (Kivijärvi 2017, 13). Maahanmuuttajataustaisten nuorten moninaisuuden huomioiminen unohtuu usein jopa heidän kanssaan työskenteleviltä ammattilaisilta (Honkasalo ym. 2007, 44).

Vaikka maahanmuuttajataustaiset nuoret ovatkin ryhmänä moninainen, Honkasalon ym. (2007,35) tutkimushankkeen kerätyn aineiston perusteella kaikki vapaa-ajan palvelut eivät kuitenkaan tavoita täysin mutkattomasti erityisesti niitä nuoria, jotka ovat juuri muuttaneet Suomeen. Osa maahanmuuttajataustaisista nuorista voidaan nähdä olevan erityisen haavoittuvassa asemassa yhteiskunnassa (Paukkeri 2009, 140-141). Kielitaito-ongelmien takia tieto nuorisotyön tarjoamasta toiminnasta ei välttämättä tavoita nuoria, nuorisotalolle meneminen on haastavaa ilman kaveriverkostoa tai aikaisemmat syrjäntäkokemukset ovat nostaneet kynnystä osallistua toimintaan (Honkasalo 2007, 35). Syrjäntä, rasismi ja toiseuden tunne voivat siis olla esteenä maahanmuuttajataustaisen nuoren osallisuuden tunteelle. Jos maahanmuuttajataustainen nuori koee olevansa suomalaisessa yhteiskunnassa ulkopuolinen, osallistuminen yhteiskunnalliseen toimintaan tai vapaa-ajan toimintaan on haastavaa. (Habib 2009, 47.)

Maahanmuuttajataustaiset nuoret eivät esiinny kovinkaan aktiivisina järjestöosallistujina (Pyykkönen 2007,57). Pyykkönen (mt. 57) on havainnut, että monet monikulttuurista nuorisotoimintaa tekevät keskusjärjestöt ja yhdistykset eivät tavoita toimintaansa maahanmuuttajataustaisia nuoria kovinkaan laajasti. Yhdistyksissä koetaan, että maahanmuuttajataustaisten nuorten tavoittaminen vaatii erityisiä toimenpiteitä. Esimerkiksi

yhdistysten tiedottamisessa ei huomioida monikulttuurista kohderyhmää. Maahanmuuttajataustaisten nuorten vaihteleva suomen kielen taso tai nuorten ajattelutapa koetaan yhdistyksissä haasteena maahanmuuttajataustaisten nuorten osallistumisen kannalta. Ongelma nähdään siis nuorissa ja heidän erityistarpeissaan sen sijaan, että yhdistykset tutkailisivat kriittisesti omia monikulttuurisen nuorisotyön tapojaan. Osa maahanmuuttajataustaisista nuorista tarvitsee heidän tarpeisiinsa kohdennettua toimintaa, jotta he pääsevät nuorisotoimintaan kiinni. Pyykkösen tutkimuksen mukaan järjestökenttä ei ole täysin onnistunut huomioimaan monikulttuuristuvaa nuorisoa. (mt. 57-59.)

Aktiivisena kansalaisena toimiminen vaatii Harjun mukaan (2010, 100) tietoa ja ymmärrystä kansalaisoikeuksista ja – velvollisuuksista, erilaisista yhteiskunnan säännöistä sekä demokratian periaatteista ja arvoista. Aktiivinen kansalaisuus vaatii siis monenlaisia tietoja ja taitoja, joiden oppimiseen ja ymmärtämiseen jotkut maahanmuuttajataustaiset nuoret voivat tarvita tukea ja opastusta. Honkasalon ym. (2007, 43) mielestä maahanmuuttajataustaisten nuorten oikeuksista tulisikin tiedottaa nuorille enemmän, sillä joillakin nuorilla omien oikeuksien tuntemus on pimennossa. Tällaisia oikeuksia ovat esimerkiksi osallisuuden tuntemus tai tietämys nuorten laillisista oikeuksista syrjintätilanteissa (mt. 43). Keskeistä maahanmuuttajataustaisten nuorten tuen mahdollistamiseksi on yhteistyö erilaisten yhdistysten, maahanmuuttajayhdistysten, seurojen ja kuntien nuorisotoimien välillä. Henkilöstön monikulttuurisuuskoulutukset, tiedotustoiminnan kehittäminen ja toiminnan suuntaaminen maahanmuuttajataustaisille nuorille ovat myös tärkeitä keinoja maahanmuuttajataustaisten nuorten tavoittamisen kehittämiseen. (Pyykkönen 2007, 59.)

4.3 Maahanmuuttajataustaisten nuorten yhdistykset

Yhtenä väylänä osallisuuteen maahanmuuttajataustaisten nuorten osallisuuteen voi toimia nuorten oma yhdistys. Maahanmuuttajataustaisten nuorten yhdistyksiä alkoi syntyä laajemmin vasta 2000-luvulla (Pyykkönen 2003, 195). Syynä nuorten aktivoitumiseen yhdistystoiminnassa on Pyykkösen (mt. 195) mukaan nuorten kieli- ja koulutustason kasvu sekä sukupolvien välinen eriytyminen etnisissä ryhmissä. Nuoret on

otettu usein osaksi myös aikuisten maahanmuuttajien yhdistysten toimintaa, jolloin tavoitteena on saada nuori sitoutumaan yhteisön kulttuuriin tai uskonnollisiin arvoihin ja normeihin. (Mt. 195.) Nuoret alkoivat kaivata kuitenkin omia yhdistyksiä, sillä he kokivat, että jo olemassa olevat yhdistykset eivät vastanneet kaikkia heidän toiveitaan. He tunsivat jäävänsä toimijoina taka-alalle maahanmuuttajayhdistyksissä. Yhtenä syynä nuorten maahanmuuttajien yhdistysten synnylle on myös se, että rahoitusten saaminen nuorisotoimintaan on helpompaa, mikä on tehnyt toiminnan toteuttamisesta taloudellisesti mahdollista. Rahallisten resurssien hankinta onkin yksi suurimmista syistä nuorten yhdistysten rekisteröintiin. (Pyykkönen 2007a, 17.)

Pyykkönen (2003,193) jakaa maahanmuuttajanuorten yhdistykset kahteen ryhmään; **yksikulttuuriin** ja **monikulttuuriin** yhdistyksiin. Yksikulttuurisissa yhdistyksissä jäsenistö edustaa yhtä etnistä ryhmää ja toiminnan teemat pyörivät tämän ryhmän kulttuurin ympärillä. Monikulttuurisissa yhdistyksissä toiminta keskittyy purkamaan kulttuurien välistä erottelua sekä synnyttämään ymmärrystä ja yhteisöllisyyttä eri kulttuurien välille. (Mt.193-194.) Esimerkiksi Qaran ry voidaan nähdä monikulttuurisena yhdistyksenä, sillä se pyrkii toiminnallaan edistämään kulttuurien välistä ymmärrystä sulke-matta toiminnastaan pois eri etnisyyksien tai uskontojen edustajia.

Maahanmuuttajataustaiset nuoret verkostoituvat keskenään helposti ilman yhdistyksen tuomaa tukea, mutta valtaväestön nuorten ja maahanmuuttajataustaisten nuorten välisen kontaktin luomiseen yhdistys voi toimia hyvänä väylänä. Monikulttuurisissa yhdistyksissä nähdään, että tuomalla eri taustan omaavat nuoret yhteen, pystytään vähentämään nuorten ennakkoluuloja erilaisiin kulttuureihin tai uskontoihin liittyen. Kantasuomalaisen ja maahanmuuttajataustaisten nuorten yhteisellä toiminnalla voidaan myös pyrkiä poistamaan kulttuuriin ja uskontoihin perustuvia identifikaatioita. Niiden sijaan voidaan luoda kaikille yhteisiä identifikaatiopisteitä esimerkiksi iästä tai kosmopoliittisesta nuorisokulttuurista. (Pyykkönen 2007b, 98-99.)

5 KEHITTÄMISTYÖN MENETELMÄT

Opinnäytetyöni kehittämistyön menetelmiksi valikoituivat benchmarking, aivoriihi ja asiantuntijahaastattelut, sillä koen näiden menetelmien vastaavan hyvin opinnäytetyöni kehittämistarpeisiin. Valitsemillani kehittämistyön menetelmillä pystyn tutkimaan maahanmuuttajataustaisten nuorten aktiivista kansalaisuutta ja siihen liittyviä kehittämistarpeita niin nuorten, asiantuntijoiden kuin myös yhdistysten näkökulman huomioiden. Kehittämistyön tulosten luotettavuutta tukee se, että tutkittavaa asiaa on tutkittu eri näkökulmista erilaisia menetelmiä käyttäen (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2014, 105).

Valitsemani menetelmät ovat kvalitatiivisia eli laadullisia menetelmiä. Laadullisten menetelmien avulla etsitään kapeasti rajatusta kohteesta mahdollisimman paljon tietoa, jotta kohteen takana olevaa ilmiötä voidaan ymmärtää paremmin ja laaja-alaisemmin. Laadullisessa tutkimuksessa on tärkeää tutkimusprosessin yksityiskohtainen kuvaus ja tutkimuksen tekijän tulkintojen perustelut, jotta tutkimuksen johtopäätöksiä voidaan pitää luotettavina. (Ojasalo ym. 2014, 105.)

5.1 Benchmarking

Benchmarking-menetelmässä omaa kehittämisen kohdetta vertaillaan muihin vastaaviin kohteisiin. Vertailu mahdollistaa oman toiminnan kehittämisen muilta oppimalla. Benchmarking-menetelmää käyttäessä tulee ensiksi identifoida kehittämistä tarvitseva kohde. (Ojasalo ym. 2014, 43,186.) Benchmarking-menetelmän avulla halusin selvittää, minkälaisia hyviä toimintatapoja ja -malleja monikulttuurisilla nuorten yhdistyksillä on ja mitkä tekijät tukevat yhdistysten toimintaa. Lisäksi haluaisin selvittää, minkälaisia haasteita tai kehittämistarpeita yhdistyksillä on.

Kehittämiskohteen identifioimisen jälkeen kehittämiskohteelle valitaan vertailukohteita ja selvitetään, miten vertailukohteet ovat saavuttaneet hyvät tulokset. Tietoa vertailukohteista voi hankkia internetistä esimerkiksi vertailukohteen kotisivuilta. Lisäksi tutustumiskäynnit vertailukohteissa tukevat tiedonhankintaa. (Ojasalo ym. 2014, 186.) Ver-

tailukohteiksi valikoituivat Globaalinuoret ry, Keski-Suomen pakolaisten nuorten yhdistys ry sekä ABC Nuorisotoiminta ry. Haastattelin Globaalinuoret ry:n työntekijää Zahra Al-Takea ja ABC Nuorisotoiminta ry:n puheenjohtajaa Sergei Nesterovia, varapuheenjohtajaa Denis Rediniä ja sihteeriä Veronika Rediniä yhdistysten toimitiloissa. ABC Nuorisotoiminta ry:n haastattelun tein englanniksi. Keski-Suomen pakolaisten nuorten yhdistys ry:n toiminnasta haastattelin yhdistyksen perustajajäsentä Jassin Rezaita puhelimitse pitkän välimatkan takia. Äänitin vain yhden benchmarking-haastattelun, joka toteutettiin englanniksi. Muissa benchmarking-haastatteluissa kirjoitin esille nousseita asioita ylös haastattelutilanteessa.

Globaalinuoret ry on Turussa toimiva yhdistys, jonka pääkohderyhmänä ovat maahanmuuttajataustaiset nuoret. Yhdistyksen tavoitteena on tukea nuorten elämänhallintaa, itsenäistymistä ja koulunkäyntiä tarjoamalla erilaista harrastus- ja vapaa-ajantoimintaa. (Globaalinuoret ry 2017.) Keski-Suomen pakolaisten nuorten yhdistys ry syntyi Jyväskylässä 2000-luvun alussa maahanmuuttajataustaisten nuorten ajatuksesta vähentää ennakkoluuloja maahanmuuttajia kohtaan. Yhdistys järjesti aktiivisimpina aikoinaan mm. leirejä, läksykerhoja ja tutustumiskäyntejä esimerkiksi kouluihin, poliisilaitokselle ja kelaan. (Seppänen 2010, 24.) ABC Nuorisotoiminta ry on Turussa toimiva yhdistys, joka tarjoaa venäjän kielistä liikunta-, musiikki- ja taideharrastustoimintaa, leirejä sekä erilaisia kielikursseja (ABC Nuorisotoiminta ry 2017).

Käytin kaikissa haastatteluissa tekemääni benchmarking-haastattelurunkoa (Liite1). Haastattelujen lisäksi hain tietoa Globaalinuoret ry:stä yhdistyksen kotisivuilta ja Keski-Suomen pakolaisten nuorten yhdistys ry:stä Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tekemästä selvityksestä Keski-Suomen maahanmuuttajayhdistyksistä. ABC-Nuorisotoiminta ry:n Facebook- ja kotisivut ovat pääosin venäjäksi, joten sain yhdistyksestä tietoa lähinnä haastattelun kautta.

5.2 Aivoriihi

Aivoriihi on luovan ongelmanratkaisun menetelmä, jossa uusia ideoita kehitetään yleensä 6-12 hengen ryhmässä vetäjän johdolla. Yhdessä ryhmä ideoi uusia lähestymistapoja tai ratkaisuja tiettyyn ongelmaan. Aivoriihen vetäjä rajaa aivoriihen tavoitteet,

jonka jälkeen ideoidaan ratkaisuja ongelmaan vapaasti ilman arviointia tai kritiikkiä. Lopulta tuotettuja ideoita tarkastellaan kriittisesti arvioiden. Aivoriihimenetelmää pystyy myös varioimaan. (Ojasalo ym. 2015, 160-161.) Aivoriihimenetelmän avulla sain yhdistystoiminnassa mukana olevien nuorten näkökulmaa siitä, miten yhdistystoiminnasta saisi helpommin lähestyttävämpää ja houkuttelevampaa maahanmuuttajataustaisille nuorille.

Toteutin aivoriihen neljän Qaran ry:n jäsenen kanssa. Toivoin saavani enemmän osallistujia, mutta aikataulujen yhteensovittaminen osoittautui monen henkilön kanssa haasteeksi. Itse toimin aivoriihen vetäjänä. Kolme osallistujista on mukana Qaran ry:n hallitustoiminnassa ja yksi osallistujista on mukana yhdistyksen jalkapallotoiminnassa. Kaikki osallistujat ovat 23-30-vuotiaita Somaliassa syntyneitä miehiä. Aivoriihen toteuttamiseen meni noin yksi tunti. Äänitin aivoriihen keskustelun, sillä huomasin vilkasta keskustelua syntyvän paljon.

Aluksi kerroin aivoriihen osallistujille, mikä aivoriihen tarkoitus on ja miten sen on tarkoitus edetä. Annoin myös esimerkin siitä, minkälaisessa tilanteessa esimerkiksi jokin organisaatio voi käyttää aivoriihä ongelmanratkaisukeinona. Jaoin jokaiselle osallistujalle muistiinpanolapun, johon oli kirjoitettu myös ongelma sekä kysymys, johon aivoriihessä oli tarkoitus etsiä ideoita ja vastauksia. Olin tehnyt itselleni kysymyslistan (Liite 2), jolla pystyin tarvittaessa virittämään keskustelua tai ohjaamaan keskustelua pysymään aiheessa.

Aivoriihessä syntyi paljon keskustelua ja ideointivaihe käytiin läpi suureksi osaksi keskustellen. Emme käyneet ideoita vuorotellen läpi, vaan jokainen sai ilmaista ajatuksiinsa keskustelun lomassa. Koko aivoriihen ajan oli yllä aktiivista keskustelua ja välillä keskustelua piti ohjata takaisin aivoriihen pääkysymykseen. Toisaalta osallistujien pohdinnat omista kokemuksistaan yhdistystoiminnassa toivat hyvää tukea erilaisten ideoiden keksimiseen.

Jokainen esitetty idea otettiin kritisoiden vastaan ja keskustelussa säilyi positiivinen henki osallistujien välillä. Toiset osallistujista osallistuivat keskusteluun aktiivisemmin kuin toiset. Tämä saattoi johtua siitä, että esimerkiksi yhdistyksen perustamisessa aktiivisesti olleilla osallistujilla oli enemmän ajatuksia hallitustoiminnan kehittämistä,

kuin osallistujalla, joka ei ollut mukana yhdistyksen rekisteröimisprosessissa. Jokainen osallistuja kuitenkin tuntui saavan äänensä kuuluviin, ja pyrin itse keskustelun vetäjänä saamaan esille myös hiljaisempien osallistujien mielipiteet.

Aivoriihimenetelmä sujui mielestäni hyvin, mutta aikaa sen toteuttamiseen oli kuitenkin liian vähän, osallistujien kiireisistä aikatauluista johtuen. Lisäksi olisi ollut mielenkiintoista toteuttaa aivoriihi myös sellaisten nuorten kanssa, jotka eivät ole mukana yhdistystoiminnassa. Näin olisin saanut ajatuksia siitä, miten he näkevät yhdistystoiminnan. Nyt aivoriihen keskustelu pyöri pitkälti yhdistyksen perustamiseen liittyvissä asioissa, mikä luonnollisesti oli päällimmäisenä mielessä nuoren yhdistyksen jäsenillä.

5.3 Asiantuntijahaastattelu

Haastattelun avulla on mahdollista saada syvällistä ja selventävää tietoa tutkittavasta tai kehitettävästä aiheesta. Haastattelumenetelmien kirjo on laaja, joten tietyn menetelmän valitseminen tulee tehdä harkitusti niin, että se vastaa kehittämistyön tarpeita. Päädyin tekemään haastattelut puolistrukturoituna, jolloin kysymykset on valmisteltu ennakkoon. Haastattelutilanteessa haastattelija voi kuitenkin tilanteen mukaan joko jättää joitakin kysymyksiä pois tai muokata niitä tai kysyä uusia mieleen tulevia kysymyksiä. (Ojasalo ym. 2015, 106, 108-109.) Äänitin ja litteroin kaikki asiantuntijahaastattelut.

Asiantuntijahaastatteluiden avulla pyrin saamaan laajempaa ja selkeämpää kuvaa maahanmuuttajanuorista aktiivisina kansalaisina yhteiskunnassa. Erityisesti haluisin selvittää, miten yhdistystoiminta tukee maahanmuuttajataustaisten nuorten aktiivista kansalaisuutta ja miten yhdistystoimintaa tulisi kehittää niin, että se olisi helpommin lähestyttävää maahanmuuttajanuorille. Tein haastattelut laatimani haastattelurungon (Liite 3) pohjalta. Koska kyseessä oli puolistrukturoitu haastattelu, en esittänyt kysymyksiä kaikkien haastateltavien kohdalla samassa järjestyksessä tai saatoin myös kysyä lisäkysymyksiä, joita syntyi haastattelun aikana.

Haastateltaviksi valikoituivat Muhis Azizi, Kia Lundqvist ja Anna Peltoniemi. Azizi työskentelee Citywork Oy:n maahanmuuttoasiantuntijana. Lisäksi Azizi toimii Turun kaupunginvaltuutettuna, Turun nuorisolautakunnan puheenjohtajana sekä Turun monikulttuurisuusneuvoston puheenjohtajana. Lundqvist toimi Perniön vastaanottokeskuksessa yksin Suomeen tulleiden nuorten sosiaalityöntekijänä vuosina 1999-2006. Tällä hetkellä hän työskentelee suunnittelijana Turun yliopiston Brahea-keskuksessa. Lundqvist on mukana erilaisissa hankkeissa ja koulutuksissa, jotka liittyvät maahanmuuttotyöhön ja erityisesti lapsiin ja nuoriin. Peltoniemi toimii suunnittelijana Plan Suomi Internationalin Muuttajat!-demokratiakasvatushankkeessa. Muuttajat!-hanke on ollut pilottihanke vuosina 2015 ja 2016. Hankkeessa kehitettiin uusia toimintamalleja maahanmuuttajataustaisten nuorten aktiivisen kansalaisuuden tukemiseksi. Pilottihankkeessa kohderyhmänä olivat 15-29-vuotiaat oppivelvollisuusiän loppupuolella Suomeen tulleet nuoret. Keväällä 2017 hankkeen siirtyessä varsinaiseen toteutusvaiheeseen, kohderyhmän ikärajaa laskettiin ja kohderyhmänä ovat nyt 15-18-vuotiaat maahanmuuttajataustaiset nuoret.

5.4 Aineiston analysointi

Tehtyäni kehittämistyön menetelmät aloitin niistä syntyneiden tulosten analysoinnin ensimmäiseksi asiantuntijahaastatteluista, sillä asiantuntijahaastatteluista syntyi kaikin eniten tietoa. Lajittelin haastattelusta nousseet teemat alleviivaamalla mielestäni keskeisiä sanoja tai lauseita. Tämän jälkeen yhdistelin haastattelujen tuloksia ja muodostin niistä erilaisia teemoja. Teemat saattoivat nousta haastateltavilla eri kysymysten kohdalla tai useamman kysymyksen kohdalla. Jotkut kysymykset ja niiden vastaukset eivät nousseet oleellisiksi teemoiksi tuloksissa.

Aivoriihen tulokset kirjoitin heti ideointitilanteessa paperille ylös ja ideoita syntyi yhteensä kymmenen. Kaikki benchmarking-haastattelut tehtyäni jäsentelin haastattelujen tulokset tiivistetysti yhteen taulukkoon. Alleviivasin taulukosta kehittämistyön kannalta keskeisimmät tulokset.

Tämän jälkeen yhdistelin aivoriihen ideat ja benchmarking-menetelmän tulokset asiantuntijahaastatteluissa syntyneisiin teemoihin. Ensin lajittelin tulokset pienempiin kokonaisuuksiin ja etsin yhteyksiä eri menetelmissä syntyneiden tulosten välille. Näin syntyi viisi suurempaa teemaa, jotka avaan seuraavassa luvussa. Kaikkiin teemoihin ei syntynyt jokaisesta kehittämistyön menetelmästä tuloksia, mutta jokainen teema on syntynyt vähintään kahden kehittämistyön menetelmän tulosten pohjalta.

6 TULOKSET JA NIIDEN ANALYSOINTI

Analysoin kehittämistyön menetelmissä syntyneitä aineistoa teemoittain. Aineistosta nousi esille viisi teemaa, jotka ovat: yhdistystoimintaa tulee tuoda nuorille enemmän esille, yhdistystoiminnasta täytyy tehdä nuorten näköistä, nuoret tarvitsevat yksilöityä tukea aktiiviseen kansalaisuuteen, yhdistysten verkostoilla on tärkeä merkitys ja yhdistys voi toimia nuorille väylänä osallisuuteen. Jokaisen alaluvun lopussa on tiivistelmäkuviot kustakin teemasta, jossa tiivistän aineistoissa esille nousseet haasteet sekä ratkaisuehdotukset näihin haasteisiin (ks. Kuviot 6-10).

6.1 Yhdistystoimintaa tulee tuoda nuorille enemmän esille

Asiantuntijahaastatteluissa Plan International Suomen Muuttajat!-hankkeen suunnittelija Anna Peltoniemi totesi suomalaisen yhdistystoiminnan laajuuden olleen Muuttajat!-hankkeen nuorille usein suuri yllätys. Peltoniemen mukaan nuorille on usein ollut pimeässä niin maahanmuuttajayhdistysten toiminta kuin myös ns. kantasuomalaisten isompien järjestöjen toiminta: ”*Ehkä se mihin nuoret itse haluavat vaikuttaa ei ole voinut konkretisoitua kovinkaan kirkkaasti, koska ei hahmoteta sitä kenttää missä toimitaan*”. Citywork Oy:n maahanmuuttoasiantuntijan Muhis Azizin näkemyksen mukaan maahanmuuttajataustaisten nuorten tietoisuus erilaisista vaikuttamiskanavista, yhdistystoiminta mukaan lukien, on kuitenkin lisääntynyt viime vuosina jonkun verran. Tähän on hänen mukaan vaikuttanut maahanmuuttajien määrän kasvu Suomessa ja maahanmuuttajataustaisten henkilöiden esiintyminen enemmän esimerkiksi politiikassa.

Yhtenä syynä yhdistystoiminnan tuntemattomuuteen voi joillekin maahanmuuttajataustaisille nuorille olla heikko suomen kielen taito. Asiantuntijahaastatteluissa nousi esille se, että heikko suomen kielen taito voi nousta pahimmillaan esteeksi maahanmuuttajanuorten aktiiviselle kansalaisuudelle. Azizi ja Peltoniemi totesivat kummatkin haastatteluissaan, että heikko kielitaito voi vaikeuttaa osallistumista mihin tahansa toimintaan. Azizin mielestä suomen kielen taito on tärkeää, vaikka nuori toimisi aktiivisena vain oman kielitaustansa omaavassa yhdistyksessä. Jossain vaiheessa nuoren

täytyy Azizin mukaan väistämättä kohdata myös kantasuomalaisia toimijoita, esimerkiksi rahoitusta tai toimitilaa haettaessa.

Asiantuntijoista Peltoniemi korosti kielikysymyksessä nuorten rohkaisun tärkeyttä. Muuttajat!-hankkeen toiminnoissa lähtökohtana on, että kaikki toiminta on suomeksi, osallistujien kielitaidosta riippumatta. Näin halutaan tuoda nuorille esille, että suomen kieltä ei tarvitse osata täydellisesti. Tärkeintä on Peltoniemen mielestä se, että uskalltaa yrittää. Kun nuori on kerran rohkaistunut ilmaisemaan itseään suomeksi, kynnyks käyttä kieltä jatkossa muissakin tilanteissa madaltuu.

Asiantuntijahaastatteluissa Turun yliopiston Brahea-keskuksen suunnittelija Kia Lundqvist huomautti, että maahanmuuttajataustaisen nuoren perheellä saattaa olla puutteelliset tiedot siitä, miten suomalainen yhteiskunta toimii, puhumattakaan yhdistyskentästä. Tämä tiedon puute voi heijastua myös nuoreen. Peltoniemi mainitsi myös, että eri kulttuureissa myös arvot ja toimintakulttuurit voivat olla erilaisia:

(--) Suomessahan arvostetaan tosi paljon sellast (--) tekemistä kodin ulkopuolella. Sehän on niinku Suomessa arvo, ku sit taas versus ehkä jossain muus kulttuurissa saattaa arvo olla nimenomaan mitä siel kodissa tapahtuu.

Globaalinuoret ry:n ja Keski-Suomen pakolaisten nuorten yhdistys ry:n benchmarkinghaastatteluissa tuli ilmi, että nuorten vanhempien luottamuksen saavuttaminen on tärkeää. Luottamus syntyy siten, että vanhemmat tuntevat ja tietävät sen yhdistyksen toiminnan ja siellä toimivat ohjaajat, jonka toiminnassa nuori on mukana. Globaalinuoret ry:ssä yhteistyö nuorten vanhempien kanssa on tiivistä. Jotkut nuorten vanhemmista tai sisaruksista toimivat yhdistyksessä vapaaehtoisina, jos jossakin yhdistyksen toiminnassa tarvitaan lisäkäsiä avuksi. Lisäksi nuorten vanhempien kesken toimii puskaradio, jonka kautta esimerkiksi tieto yhdistyksen läksykerhosta leviää. Keski-Suomen pakolaisten nuorten yhdistys ry:n toiminnassa huomattiin, että vanhemmat suhtautuivat epäilevästi yhdistystoimintaan sen tuntemattomuuden takia. Tähän yhdistys pyrki vastaamaan esittelemällä vanhemmille yhdistyksen toimintaa.

Qaran ry:n hallituksessa yksi hallituksen jäsenistä on yhden Qaran ry:n toiminnassa mukana olevan nuoren vanhempi. Hän siis pystyy tarvittaessa tuomaan vanhemman näkökulman esiin hallituksessa. Vanhempia voidaan ottaa nuorten yhdistykseen mukaan siis vapaaehtoisiksi tai hallituksen jäseniksi, jolloin vanhemmille syntyy hyvä käsitys yhdistyksen toiminnasta. Tämä taas auttaa luottavaisen suhteen syntymistä yhdistyksen ja vanhempien välille. Se ei kuitenkaan tarkoita sitä, että yhdistyksen toimintaa ryhdytään toteuttamaan vanhempien ehtojen mukaisesti, vaan nuorten ääni ja toiveet ovat etusijalla.

Asiantuntijahaastattelussa Peltoniemi totesi, että Muuttajat!-hankkeessa esimerkkien puute on identifioitu ongelmaksi. Nuorilla ei hänen mukaansa välttämättä ole aktiivisuuden esimerkkejä omassa lähiympäristössä, sillä kukaan perheestä tai ystäväistä ei ole välttämättä rakentanut minkäänlaista kodin ulkopuolista verkostoa. Esimerkiksi harrastustoiminta ei välttämättä ole maahanmuuttajataustaisten nuorten vanhemmille tuttua.

Myös Azizi painotti asiantuntijahaastattelussa sitä, miten tärkeä rooli erilaisilla esimerkeillä aktiivisista kansalaisista nuorille on heidän oman aktivoitumisen kannalta. Hänen mielestään on tärkeää nostaa maahanmuuttajataustaisille nuorille esille onnistumisia ja tarinoita muista maahanmuuttajista, jotka ovat menestyneitä. Samanlaista samaistumista ei hänen mukaan synny, jos maahanmuuttajataustaisille nuorille tuodaan esille kantasuomalaisten menestystarinoita, vaan samaistumisen kohteessa nuorten täytyy nähdä jotain samaa, mitä heissä itsessään on.

Benchmarking-haastattelussa tuli esille, että Globaalinuoret ry:ssä nuorille pyritään tuomaan esille muiden menestyneiden maahanmuuttajataustaisten henkilöiden tarinoita kutsumalla heitä kertomaan itsestään erilaisiin tilaisuuksiin, kuten seminaareihin ja koulutuksiin. Asiantuntijahaastattelusta Lundqvist on tutustunut Globaalinuoret ry:n toimintaan ja hän totesi myös yhdistyksessä toimivien ohjaajien olevan tärkeitä esikuvia yhdistyksen toiminnassa mukana oleville nuorille.

Myös yhdistysten rooli maahanmuuttajataustaisten nuorten tavoittamisessa nousi esille Peltoniemen asiantuntijahaastattelussa. Nuorten haasteisiin hahmottaa yhdistyskenttää vaikuttaa myös se, että yhdistykset eivät Peltoniemen mukaan osaa tuoda toimintaansa esille maahanmuuttajataustaisille nuorille luonteivissa kanavissa.

(--) Isommat järjestöt mil on ihan valtavasti vapaaehtosia ja näin, nii ne ei niinku mitenkään onnistu saamaan maahanmuuttajataustaisii niiden toimintaan mukaan. Mikä on siis aivan käsittämätön juttu. Et onks se niinku niin, että et ei onnistuta muuttaa sitä vapaaehtoseks tulemisen prosessia jotenki niin, et se avautuis maahanmuuttajille. Mut se on tosi suuri ongelma. (Peltoniemi)

Honkasalo ym. (2007, 35) totesi tietoperustassa, etteivät vapaa-ajan palvelut aina avaudu maahanmuuttajataustaisille nuorille. Lisäksi Pyykkönen (2007,57) toi aikaisemmin esille keskusjärjestöjen ja yhdistysten ongelman huomioida maahanmuuttajataustaiset nuoret tiedottamisessa. Asiantuntijahaastattelussa Peltoniemi pohti tuntuvatko yhdistysten ja seurojen tarjoamat harrastustoiminnat avoimilta myös maahanmuuttajataustaisille. Esimerkiksi jalkapalloharrastukseen mukaan pääseminen voi osoittautua nuorelle haasteeksi, jos mitkään kanavat päästä harrastustoimintaan eivät ole nuoren saavutettavissa. Näihin seikkoihin yhdistyskentän tulisi Peltoniemen mielestä kiinnittää huomiota, jotta toimintaan pääseminen olisi yhdenvertaista kaikille nuorille.

Maahanmuuttajataustaisia nuoria tulisi erityisesti siis rohkaista toimimaan itsenäisesti ja auttaa oppia tuntemaan ne väylät, joiden kautta nuori pääsee häntä itseään kiinnostavan toiminnan pariin. Asiantuntijahaastattelussa Peltoniemi totesi, että nuoret tarvitsevat kokemuksellisuutta, eivät pelkästään tiedollisia asioita. Näitä asioita voisi hänen mukaan sitoa esimerkiksi nuorten kielikoulutukseen. Asiantuntijoista Azizi taas ehdotti hanketta, jossa maahanmuuttajataustaiset toimisivat toisilleen vertaistukena ja esimerkkinä:

(--) näytetään miten maahanmuuttaja voi olla aktiivinen yhteiskunnassa, et joku tulis ja tavallaan lois hankkeen (--) jossa niinku maahanmuuttajat itse antais niinku heijän omilleen neuvoa miten me oltais yhteiskunnassa mukana.

- Nuorten vaihteleva suomen kielen taito
- Nuorten perheet eivät tunne yhdistystoimintaa
- Nuorilla ei ole esimerkkejä ja samaistumisen kohteita aktiivisesta kansalaisuudesta
- Yhdistyksiä ei löydetä tai niitä ei tunneta eikä niiden toimintaan osata hakeutua
- Nuorten rohkaiseminen kielen käytössä
- Yhteistyö vanhempien ja yhdistysten välillä tärkeää
- Menestyneiden maahanmuuttajien tarinoiden esille tuominen yhdistyksen toiminnassa, kouluissa ja nuorisotyössä
- Yhdistykset huomioivat maahanmuuttajataustaiset nuoret tiedottamisessa

Kuvio 6. Yhdistystoiminnan tuntemattomuuteen voivat vaikuttaa monet eri tekijät.

6.2 Yhdistystoiminnasta täytyy tehdä nuorten näköistä

Asiantuntijahaastattelussa Lundqvist totesi, että nykyään luultavasti monet maahanmuuttajataustaiset, kuten myös kantasuomalaisetkin nuoret, näkevät yhdistystoiminnan vieraana eivätkä koe sitä välttämättä luontevana tai helppona kanavana toimia. Hän muistutti, että yhteiskunta rakentuu kuitenkin pitkälti siten, että järjestäytyminen on avain vaikuttamiseen ja siksi järjestäytyminen onkin tärkeä osa yhteiskuntaa. Kun nuoret eivät ole tästä kiinnostuneita, hälytyskellojen pitäisi soida. Tähän voi kuitenkin Lundqvistin mielestä vaikuttaa myös se, että nuorten saattaa olla vaikea sanoittaa omia tarpeitaan eivätkä he osaa aina nimetä, mitä he haluavat.

Aivoriihessä nousi esille, että nuoret saattavat nähdä yhdistystoiminnan tylsänä ja byrokraattisena, mikä tekee toiminnasta luotaantyöntävää. Yksi aivoriihen osallistujista ei toimi Qaran ry:n hallituksessa ja hän sanoi, ettei hän näe minkäänlaista houkuttelevaa syytä toimia yhdistyksen hallituksessa. Toinen osallistujista ehdotti, että hallituksen jäsenten rooleja voisi monipuolistaa ja vastuuta jakaa kunkin jäsenen kiinnostuksen mukaan. Puheenjohtajan, sihteerin ja taloudenhoitajan rinnalle voi räätälöidä mui-

takin rooleja, jotka vastaavat nuorten toiveita ja kiinnostuksen kohteita paremmin. Perinteisen hallitustoiminnan kaavaa voi siis muovata enemmän nuorten näköiseksi, kuitenkin yhdistyksen säännöt ja yhdistyslait huomioiden.

Kuten tietoperustassa tuli ilmi, yhdistystä koskevat tietyt lait ja säännöt, joiden mukaan yhdistyksen täytyy toimia (Pyykkönen & Martikainen 2003, 282). Tämä vaatii esimerkiksi rekisteröitymisvaiheessa perehtymistä yhdistyslakeihin ja sääntöihin. Aivoriihen osallistujat pohtivat yhdistyksen rekisteröimisen olleen lopulta melko helppoa, kun esimerkiksi sääntöjen kirjoittamiseen sai tukea. Yhdistyksen toiminnan käynnistäminen ja vakiinnuttaminen on osoittautunut kuitenkin haastavammaksi kuin yhdistyksen rekisteröiminen. Yksi osallistujista nosti esille sen, miten esimerkiksi rahoitusten hakeminen on vaativaa ja aikaa vievää.

Aivoriihen osallistujat pohtivat, että jonkinlainen kurssi tai koulutus yhdistystoiminnasta tulisi tarpeeseen. Osallistujat esittivät myös yhtenä ideana, että yhdistyksen perustamiseen olisi olemassa valmis yhdistyksen perustamispaketti, joka sisältäisi selkeän pohjan sääntöihin ja muihin tarvittaviin asiakirjoihin. Mainitessani Patentti- ja hallitusrekisterin (PHR) sivuilta löytyvät sääntöpohjat ja ohjeet, osallistujat kertoivat niiden olevan vaikeaselkoisia. Osallistujat totesivat sääntöpohjien ja ohjeiden sisältävän termejä ja toimintoja, joita on vaikea ymmärtää, jos ei ole aikaisempaa kokemusta yhdistystoiminnasta. Erilaisia kursseja ja koulutuksia yhdistystoimintaan liittyen järjestää esimerkiksi Järjestöhautomo (Järjestöhautomo 2017). Aivoriihen osallistujien puheista voi kuitenkin päätellä, että tällaiset koulutukset eivät ole aina niitä tarvitsevien tavoitettavissa ja löydettävissä. Erilaiset nuorille suunnatut koulutukset yhdistystoiminnasta voisivat siis tulla tarpeeseen.

Yhdistykset tarjoavat paljon muutakin kuin hallitustoimintaa, eikä kaikkien nuorten tarvitsekaan kiinnostua juuri hallitustoiminnasta. Hallitustoiminnan negatiivista kuvaa voisi kuitenkin nostaa ja tuoda esille enemmän sen tuomia mahdollisuuksia ja hyviä puolia. ABC Nuorisotoiminta ry:n benchmarking-haastattelussa nousi esille, että hallituksella on todella hyvä yhteishenki, mikä tekee yhdessä tekemisestä mieluista. Lisäksi yhdistyksen puheenjohtaja kertoi, että hallituksen tavoitetut saavutukset lisäävät motivaatiota tehdä töitä yhdistyksen eteen vielä enemmän. Vanhapiha ym. (2013, 14-15) totesikin aikaisemmin, että yhdistysten onnistumisia tulisi nostaa enemmän esille

ja näin kohottaa yhdistystoiminnan imagoa. Onnistumisia ja saavutuksia voi nostaa esille niin hallituksen sisällä, yhdistyksen jäsenille tai myös laajemmalle yleisölle. Yhteishengen kohottaminen ja onnistumisiin keskittyminen luo hallitukseen ja koko yhdistykseen positiivisen ilmapiirin, joka voi tehdä toiminnasta houkuttelevaa myös ulkopuolisille.

ABC Nuorisotoiminta ry:n benchmarking-haastattelussa nousi myös esille, että uusi hallitus on halunnut panostaa yhdistyksen harrastustoiminnan laatuun. Erilaisten liikunta-, taide-, musiikki- ja kieliharrastusten ohjaajina toimivat osaavat ja ansioituneet henkilöt. Laadukasta toimintaa tarjoamalla yhdistys haluaa nostaa yhdistyksen mainetta ja tehdä toiminnasta houkuttelevaa. Mielenkiintoista, monipuolista ja laadukasta toimintaa tarjoamalla yhdistys voi myös vaikuttaa yhdistyksen imagon kiinnostavuuteen ja houkuttelevuuteen.

Laitinen (2006, 89) toteaa, että järjestöosallistumisesta puhuttaessa on tärkeää, että järjestön jäsen tuntee osallistumisen mielekkääksi. Jäsenen täytyy tuntea olonsa tärkeäksi ja kunnioitetuksi osaksi yhdistyksen toimintaa. Lisäksi osallistumisen mielekkyyteen vaikuttaa se, että osallistuja tuntee hänellä olevan mahdollisuuksia vaikuttaa toiminnan sisältöön ja toimintatapoihin. (Mt. 89). Aivoriihessä nousi esille se, että esimerkiksi leireillä, joita Qaran ry järjestää, ohjelmaa ei ole suunniteltu täysin valmiiksi etukäteen, sillä nuoret itse haluavat vaikuttaa leirin ohjelmaan. Osallistujat totesivat, että valmiiksi saneltu ohjelma ei tunnu nuorista houkuttevalta. Nuorille halutaan antaa vapautta, mutta myös vastuuta. Sen uskotaan saavan nuoria kiinnostumaan osallistumaan yhdistystoimintaan.

Myös benchmarking-haastatteluissa nousi esille nuorten toiveiden kuuntelemisen tärkeys. Kaikki Globaalinuoret ry:n toiminta pohjautuu nuorten omiin toiveisiin ja nuoret myös toteuttavat kaiken yhdistyksen toiminnan, kuitenkin ohjaajien tuella ja opastuksella. Yhdistyksessä toimiva Al-Take totesi vastuun jakamisen nuorille olevan hedelmällistä, sillä toimintoja suunnitellessa ja niitä toteuttaessaan, nuoret oppivat uusia taitoja tai vahvistavat jo olemassa olevia taitojaan. Käytännössä nuorilta kysytään mielipiteitä ja toiveita yhdistyksen toiminnasta yhdistyksen omassa WhatsApp-ryhmässä. Nuoret voivat esittää ideoitaan myös yhdistyksen tiloissa ohjaajille. Lisäksi erilaisten tapahtumien jälkeen nuorilta pyydetään palautetta, useimmiten esimerkiksi työpajan

muodossa. Globaalinuoret ry:ssä on tärkeää antaa nuorille palautetta myös heidän omasta suoriutumisestaan, kuitenkin aina niin, että pääpaino on positiivisissa onnistumisissa. Asiantuntijahaastatteluihissa Azizi nosti esille myös sen, että vastikkeellinen toiminta on tärkeää; kun nuorelle annetaan jotakin, häneltä myös vaaditaan jotakin. Tämä johtaa Azizin mukaan siihen, että nuori voi kokea onnistumisen tunteita ja nähdä oman työnsä tuloksen: *”Hei jes, minä olen se, joka teki tämän”*.

Myös muissa benchmarking-kohteissa nousi esille yhdistyksen jäsenten toiveiden kuunteleminen. Keski-Suomen pakolaisten nuorten yhdistys ry:ssä nuorille järjestettiin esimerkiksi läksykerho nuorten toiveiden ja tarpeiden pohjalta yhteistyössä tuolloin toimineen Helmi-projektin kanssa. Helmi-projekti sai läksykerhoa varten ESR-rahoituksen ja tukea opetuksen järjestämiseen Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitokselta. ABC Nuorisotoiminta yhdistys ry:ssä toiminnasta ei kerätä säännöllisesti palautetta rajallisten aika- ja henkilöressurssien takia. Toiminnassa kuitenkin huomioidaan aina mahdollisuuksien mukaan jäsenten ja myös ei jäsenten toiveet. Esimerkiksi keväällä järjestettävällä leirillä yhdistys haluaa kertoa leirin osallistujille yhdistyksen viimeaikaisista saavutuksista ja samalla kerätä toiveita tulevaa toimintaa varten.

- Yhdistystoiminta ei ole nuorille luonteva tapa toimia
- Rahoitusten hakeminen ja muu yhdistystoimintaan liittyvä byrokratia on haastavaa
- Yhdistystoiminta ei ole houkuttelevaa
- Yhdistystoiminta ei ole nuorten näköistä
- Hallitustoiminnan perinteisen kaavan muokkaaminen nuorten näköiseksi
- Nuorten tavoitettavissa olevia kurseja ja koulutuksia yhdistystoiminnasta
- Laadukkaan ja monipuolisen toiminnan tarjoaminen
- Nuoret mukaan yhdistyksen toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen

Kuvio 7. Yhdistystoiminnassa tulee huomioida nuorten näkökulma, jotta nuoret haluavat osallistua yhdistystoimintaan.

6.3 Nuoret tarvitsevat yksilöityä tukea aktiiviseen kansalaisuuteen

Honkasalo ym. (35, 2007) totesi aikaisemmin, että suomalaisessa keskustelukulttuurissa maahanmuuttajanuoret esiintyvät usein heikkoina avun tarpeen kohteita, eivät niinkään aktiivisina toimijoina yhteiskunnassa. Asiantuntijahaastattelussa sama aihe nousi myös esille ja kaikki asiantuntijat toivat esille maahanmuuttajataustaisten nuorten olevan yhtä lailla moninainen ryhmä, kuin kantasuomalaiset nuoret. Asiantuntijoista Azizi totesi olevan harmittavaista, miten Suomessa maahanmuuttajat laitetaan usein samaan muottiin, vaikka maahanmuuttajaryhmän sisällä on paljon moninaisuutta. Kaikki asiantuntijat totesivat saman koskevan nuorten aktiivista kansalaisuutta; osa nuorista on hyvinkin aktiivisia, toisten osallisuus taas on hyvin vähäistä.

Asiantuntijahaastattelusta Lundqvist näki ensisijaisena sen, että maahanmuuttajataustainen nuori kohdataan yksilönä. Peltoniemestä oli keskeistä myös muistaa, että aktiivinen kansalaisuus merkitsee jokaiselle nuorelle eri asiaa eikä ole yhtä standardivastausta siihen, minkälaista maahanmuuttajanuoren aktiivinen kansalaisuus on tai pitäisi olla. Tärkeintä olisi hänen mukaan löytää jokaiselle nuorelle oma, yksilöity keino toimia aktiivisena kansalaisena avaamalla nuorille sitä, miten suomalainen yhteiskunta toimii ja miten juuri nuoren oma elämä linkittyy siihen.

Aivoriihessä osallistujat toivat esille sen, että Qaran ry:n järjestettävään toimintaan jokainen nuori on tervetullut omana yksilönään taustasta, kielestä, uskonnosta, etnisyydestä tai kulttuurista riippumatta. Tämän piirteen korostamista aivoriiheen osallistujat pitivät erityisen tärkeänä nuorten saamiseksi mukaan yhdistystoimintaan. Kivijärvi (2016, 12) totesi aiemmin, että tietyt termit lisäävät eroavaisuuksia tiettyjen ryhmien välillä. Yksi aivoriiheen osallistujista totesikin kokevansa maahanmuuttaja-termin olevan ”kulunut”, viitaten sillä siihen, että kyseinen termi tuntuu vain erottavan kantasuomalaisia ja maahanmuuttajataustaisia omiin ryhmiinsä. Aivoriihen osallistujat kertoivatkin, että he eivät halua puhua Qaran ry:stä maahanmuuttajayhdistyksenä, sillä se rajaisi toiminnasta kantasuomalaiset pois, mikä olisi yhdistyksen tavoitteiden vastaista.

Kuten Honkasalo ym. (2007, 44) aikaisemmin havaitsi, maahanmuuttajataustaisen nuorten ajatellaan haluavan vaikuttaa vain monikulttuurisuuteen tai maahanmuuttajuuteen liittyviin asioihin. Peltoniemi toi asiantuntijahaastattelussa esille sen, että moni maahanmuuttajataustainen nuori ei luultavasti tiedä voivansa osallistua esimerkiksi vapaaehtoistoimintaan toimijana, eikä pelkästään toiminnan kohteena. Yhtä lailla maahanmuuttajataustainen nuori voi hänen mukaan olla kiinnostunut vaikka ympäristöasioista. Kuitenkin maahanmuuttajataustaiset nuoret ohjataan usein juuri vain maahanmuuttajille tarkoitetun toiminnan pariin. Tietoperustassa nousi esille, miten jopa maahanmuuttajataustaisten nuorten kanssa työskentelevät ammattilaiset voivat joskus nähdä nuoren maahanmuuttajuuden olevan hallitseva osa nuorta, vaikka todellisuudessa nuoren identiteetti koostuu monista eri tekijöistä (mt. 44). Maahanmuuttajataustaisten nuorten parissa työskentelevien tulee siis ohjata nuoria yhdistystoimintaan nuoren omat tarpeet ja kiinnostuksen kohteet huomioiden eikä vain nuoren maahanmuuttajataustaan keskittyen.

- Maahanmuuttajataustaisia nuoria ei nähdä aktiivisina toimijoina yhteiskunnassa
- Jokaisella nuorella on oma tapansa olla aktiivinen kansalainen
- Termit ovat tietyissä tilanteissa rajaavia ja erottavat kansuomalaisia ja maahanmuuttajataustaisia
- Nuori ohjataan yhdistystoimintaan nuoren kiinnostuksen mukaan, ei maahanmuuttajataustan perusteella
- Nuorille avataan suomalaisen yhteiskunnan rakenteita ja sitä, miten nuoren oma arki linkittyy siihen
- Yhdistyskentällä ja nuorisotyössä huomioidaan termeihin liittyvät ongelmat

Kuvio 8. Jokainen maahanmuuttajataustainen nuori tulisi kohdata yksilönä.

6.4 Yhdistysten verkostoilla on tärkeä merkitys

Pyykkönen (2007, 59) totesi aikaisemmin, että yhdistysten yhteistyö muiden toimijoiden, kuten kuntien nuorisotoimien kanssa on tärkeää nuorten tukemisen mahdollistamiseksi. Erilaisten verkostojen tärkeys nousi esille myös aivoriihessä, asiantuntija-haastatteluissa ja benchmarking-haastattelussa. Benchmarking-haastatteluissa erilaiset viranomaiset ja toimijat nousivat tärkeiksi yhteistyökumppaneiksi. Keski-Suomen pakolaisten nuorten yhdistys ry:ssä esimerkiksi seurakunta, Diakonia, Avartti-nuorisohjelma ja erilaiset hankkeet olivat tärkeitä tukijoita ja mahdollistajia yhdistyksen toiminnalle. Globaalinuoret ry:n verkosto on myös hyvin laaja ja yhdistys toimii usein myös asiantuntijana viranomaisille. ABC Nuorisotoiminta ry mainitsi Turun kaupungin ja muut yhdistykset, kuten Turussa toimivan Yhdessä-Yhdistys ry:n tärkeiksi yhteistyökumppaneiksi. Aivoriihessä taas nousi esille, miten tärkeä verkoston olemassaolo oli Qaran ry:n perustamisen kannalta. Osallistujat kertoivat, että yhdistys olisi jäänyt perustamatta ilman tukiverkostoa.

Verkostoituminen ei ole tärkeää pelkästään monikulttuuristen yhdistysten oman toiminnan tukemisen kannalta, vaan yhdistykset pystyvät myös tarjoamaan omaa asiantuntijuuttaan muulle yhdistyskentälle tai erilaisille viranomaisille. Kuten tietoperustassa tuli ilmi, maahanmuuttajayhdistyksiä tulisi nostaa enemmän esille asiantuntevina yhteistyökumppaneina muille yhdistyksille tai viranomaisille (Tuunainen 2007a, 51). Peltöniemi esitti asiantuntijahaastattelussa ehdotuksen järjestökummeista, jotka voisivat tukea ja neuvoa maahanmuuttajayhdistyksiä esimerkiksi rahoitusten hakemisessa. Kummius voisi varmasti toimia myös toisin päin, ja maahanmuuttajayhdistykset voisivat tarjota omaa osaamistaan ja tietämystään monikulttuurisuudesta, kotoutumisesta ja maahanmuutosta sellaisille toimijoille, jotka tarvitsevat neuvoa esimerkiksi oman monikulttuurisuustoiminnan kehittämiseen.

Tuunainen (2007a,51) mainitsi aiemmin, että maahanmuuttajayhdistykset toimivat hyvänä kanavana kotouttamisessa, sillä maahanmuuttajayhdistyksillä on usein muita yhdistyksiä paremmat kontaktit kohderyhmään. Lundqvist nosti asiantuntijahaastattelussa esimerkkinä esille, miten Globaalinuoret ry ovat mukana kotouttavassa toiminnassa muun muassa olemalla yhtenä partnerina ja asiantuntijana Sata omenapuuta -hankkeessa. Globaalinuoret ry toimii hänen mukaan tärkeänä keskustelukumppanina

Turussa monikulttuurisuuden kentällä ja yhdistys nostaa esiin kriittisiä kysymyksiä, kuten miten Turun alueen nuorisotoiminta on järjestäytynyt ja palveleeko se maahanmuuttajataustaisia nuoria. Lundqvistin mukaan maahanmuuttajayhdistyksillä ja maahanmuuttajilla on varmasti halua osallistua kotouttavaan työhön. Muut toimijat eivät välttämättä kuitenkaan hänen näkemyksensä mukaan osaa vielä toimia yhteistyössä maahanmuuttajien kanssa niin, että heidät nähtäisiin myös toimijoina, eikä pelkästään toiminnan kohteena. Sama asia nousi esille aikaisemmin tietoperustassa ja maahanmuuttajayhdistysten asiantuntijuus nähdään voimavarana, jota tulisi nostaa enemmän esille (Tuunainen 2007a, 51).

- Yhdistysten hyvät verkostot ja yhteistyö muiden toimijoiden kanssa tekee nuorten toiminnan tukemisesta tehokkaampaa
 - Maahanmuuttajayhdistysten tai monikulttuuristen yhdistysten potentiaalia yhteistyökumppanina ei nähdä tai muut toimijat eivät kohtaa näiden yhdistysten kanssa
- Molemminpuolista järjestökummitoimintaa; yhdistyksen jakavat omaa asiantuntijuutta keskenään

Kuvio 9. Hyvät verkostot ja toimiva yhteistyö muiden toimijoiden kanssa on tärkeää yhdistyksille.

6.5 Yhdistys voi toimia nuorille väylänä osallisuuteen

Harju (2004) toi tietoperustassa esille, että osallisuus on yksi edellytys hyvään elämään ja ulkopuolisuuden tunne voi johtaa pahimmillaan syrjäytymiseen. Myös asiantuntijahaastatteluihin tuli ilmi, miten kokonaisvaltainen merkitys aktiivisella kansalaisuudella maahanmuuttajataustaisille nuorille on. Asiantuntijoista Azizi totesi, että aktiivinen kansalaisuus luo terveen ja vakaan pohjan nuoren elämälle sekä myös tuleville sukupolville, sillä yhteiskunnassa kiinni oleva nuori toimii mahdollisesti esimerkkinä

joskus myös omille lapsilleen. Myös Peltoniemi totesi, että aktiivinen kansalaisuus on tietynlainen elinehto ja avain hyvään sekä täyttävään elämään suomalaisessa yhteiskunnassa.

Asiantuntijahaastatteluissa Peltoniemi ja Azizi nostivat aktiivisen kansalaisuuden merkityksen olevan tärkeä myös yhteiskunnalle.

Yhteiskunta tietää, että he ovat meidän yhteisössä ja yhteiskunnassa mukana, he tietävät lait, he tietävät äänestyksen, he tietävät politiikkaa ja osaavat hakeutua siihen (--) Tämä maahanmuuttajien ryhmä on terve ryhmä, joka on menestynyt Suomessa ja siksi he haluavatkin oikeuksia ja yleensä ne jotka vaativat oikeuksia, ovat myös yhteiskunnassa mukana. (Azizi)

(--) mä nään sen aktiivisen kansalaisuuden ihan edellytyksenä sille et meidän suomalainen demokratia jollain tavalla on toimiva myös tulevaisuudessa ja se on hyvin oleellinen kysymys niinku tavallaan siin integraatioprosessissa et jos, koska okei se aktiivinen kansalaisuus on sitä osallisuutta yhteiskuntaan, sitä et sä oot löytänyt niitä kiinnitymisen paikkoja, mitä ne sit ikinä onkin, jalkapalloo kerran viikossa tai vapaaehtoistyötä tai naapuruston äitien kahvikerhoo, niin tota jos ei niit niinku löydy niin kyl me niinku ongelmis ollaan. (Peltoniemi)

On siis tärkeää, että nuorella on paikkoja, joissa hän voi kokea olevansa osa yhteisöä, oli kyse sitten työstä, koulusta tai harrastuksesta. Myös yhdistys voi toimia väylänä osallisuuteen. Asiantuntijoista Peltoniemi totesi, että yhdistykset voisivat antaa maahanmuuttajataustaisille nuorille paljonkin, mutta yhdistystoiminnan todellinen potentiaali ei tällä hetkellä kuitenkaan täyty kappaleessa 6.1 esille nostettujen ongelmien takia. Yhdistystoiminnassa nuori voi Peltoniemen mukaan saada monenlaisia arvokkaita taitoja tulevaisuutta varten ja esimerkiksi vapaaehtoistyökokemus voi parhaimmillaan auttaa nuorta saamaan työ- tai työkokeilupaikan. Lisäksi yhdistystoiminta voi auttaa myös kielitaidon kehittymistä, kun nuori pääsee kohtaamaan ihmisiä, joiden kanssa joutuu keskustelemaan suomeksi. Asiantuntijoista Lundqvist nosti esille sen, että yhdistystoiminta on demokraattista toimintaa, jossa kokoonnutaan yhdessä jonkun kysymyksen ääreen. Yhdistys siis mahdollistaa monia asioita, joita yksityishenkilö ei pysty toteuttamaan ilman yhteisön tukea.

Asiantuntijahaastatteluissa nousi keskustelua myös maahanmuuttajayhdistysten vahvuuksista, ristiriidoista ja ongelmista. Pyykkönen & Martikainen (2013, 299) totesivat aikaisemmin, että joissakin tapauksissa yhteen kulttuuriin tai uskontoon keskittyvät yhdistykset voivat marginalisoida ja eristää maahanmuuttajataustaisia ihmisiä entisestään. Myös Azizi totesi asiantuntijahaastattelussa, että joissakin tapauksissa maahanmuuttajayhdistysten sisällä syntyy konflikteja, mikä aiheuttaa hajautumista maahanmuuttajaryhmien sisällä. Asiantuntijoista myös Peltoniemi näki maahanmuuttajayhdistyksissä tiettyjä vaaroja, niiden hyvien puolien lisäksi. Maahanmuuttajayhdistykset voivat olla hyviä paikkoja yhdistystoiminnan perusaskelien oppimiseen, mutta tietyissä tapauksissa riskinä on, että nuori ajautuu yhdistyksen sisällä marginaaliseen asemaan, missä nuorille ei anneta toimitilaa ja -ääntä. Tietoperustassa tulikin ilmi, että maahanmuuttajataustaisten nuorten omia yhdistyksiä alkoi syntyä 2000-luvun alussa juuri siksi, että nuoret kokivat jäävänsä olemassa olevissa maahanmuuttajayhdistyksissä toimijoina marginaaliin (Pyykkönen 2007, 17).

Lundqvist nosti asiantuntijahaastattelussa kuitenkin esille, että maahanmuuttajayhdistyksiä tarvitaan maahanmuuttajataustaisten nuorten oman etnisen identiteetin tukemiseen. Hänen mukaansa Suomessa on totuttu ajattelemaan yhtenäiskulttuurin näkökulmasta, eikä siksi aina muisteta, että vaikka yksilö vaalii omaa kulttuuriaan, hän voi siitä huolimatta olla mukana myös kaikille yhteisissä asioissa.

Mä kyllä näen sillä tavalla, et niitäkin (maahanmuuttajayhdistyksiä) tarvitaan. Kun puhutaan tällaisesta oman etnisen identiteetin tukemisesta, niin se on välttämätöntä, että on sellaisia yhdistyksiä, missä voi ylläpitää niitä omia traditioita (--). Ihmiset tarvitsevat paikkoja missä ne voi omaa kieltään viljellä, vaikka suomen kielen oppiminen ja puhuminen on hirveen tärkeä. (--) Voi olla omien parissa jossa ne omat tavat on itsestään selviä. (Lundqvist)

Yhdistysten rooli myös kotouttamisessa nousi esille asiantuntijahaastatteluissa. Tietoperustassa tuli esille, että yhdistysmuoto itsessään tukee rakenteellista ja kulttuurista kotoutumista. Myös Peltoniemi mainitsi samasta asiasta asiantuntijahaastattelussa:

Onhan se kotouttavaa toimintaa myös siinä mielessä, että se on mitä paras tapa esitellä suomalaista arvomaailmaa, esitellä suomalaista toimintatapaa (--) asiat mitkä on suomalaisessa yhteiskunnassa oleellisia rakennuspalikoita, mitä tietyllä tavalla maahanmuuttajien tulisi jossain mittakaavassa allekirjoittaa, jotta tä on toimiva yhteiskunta myös jatkossa.

Pyykkönen (2009, 98-99) totesi aikaisemmin, että yhdistys voi toimia hyvänä kanavana luoda suhteita maahanmuuttajataustaisten ja kantasuomalaisten välille. Benchmarking-haastattelussa tuli ilmi, että Globaalinuoret ry:n yhtenä kehittämistarpeena on saada yhdistyksen toiminaan mukaan myös kantasuomalaisia ja näin lisätä kahden-suuntaista integraatiota. Myös Azizi totesi asiantuntijahaastattelussa, että hyvin toimiva yhdistys voi toimia tukena integraatiossa ja luoda kontakteja kantasuomalaisten ja maahanmuuttajien välille:

(--) sellanen yhdistys, joka tarjoaa kieltä, kantasuomalaisten ja maahanmuuttajien keskinäistä et ne tulee toimeen toistensa kanssa, ovat yhdessä. Yhdistys joka (--) myös muistuttaa jäsenilleen, omille jäsenilleen, omia identiteettejä. (--) Yhdistys, joka osaa luoda kahden erilaisen identiteetin välille identiteettejä joka sopii molemmille.

Tietoperustassa Pyykkönen & Martikainen (2013,200) totesivat, että tulevaisuudessa maahanmuuttajayhdistysten toiminnan sisältöön saattavat vaikuttaa kasvavat ennakkoluulot ja rasismi. Myös kaikissa asiantuntijahaastatteluissa nousi esille huoli yhteiskunnan kiristyneestä ilmapiiristä ja sen vaikutuksesta nuorten osallistumiseen. Asiantuntijoista Azizi näki äärioikeiston kasvun olevan vielä verrattain pientä, mutta silti hälyttävää. Lundqvist totesi radikalisoitumisen ja vihapuheen islamista aiheuttavan sen, että nuoret vetäytyvät ja pelästyvät. Uskonnon pitäisi hänen mukaan olla nuorille tuki, mutta tämän hetken yhteiskunnassa uskontoa maalataan vaaralliseksi asiaksi. Tämä aiheuttaa Lundqvistin mukaan eripuraa ja hämmennystä. Myös Peltoniemi toivoi asiantuntijahaastattelussa, etteivät kovenevat yhteiskunta-arvot nouse maahanmuuttajataustaisille nuorille esteeksi liikkua ja kohdata kantasuomalaisia nuoria.

Monikulttuuriset yhdistykset ja maahanmuuttajayhdistykset voivat asiantuntijuudellaan hälventää ennakkoluuloja ja tuoda esille rasismin todellisuutta sekä nostaa siihen liittyvää tärkeää keskustelua esille. Benchmarking-haastattelussa tuli ilmi, että Keski-Suomen pakolaisten nuorten yhdistys ry syntyi 2000-luvun alussa, kun maahanmuuttajataustaiset nuoret halusivat vähentää maahanmuuttajataustaisia henkilöitä kohtaan esiintyviä ennakkoluuloja ja rasismia. Esimerkiksi vuoden 2001 WTC-terrori-iskut lisäsivät ennakkoluuloja maahanmuuttajia kohtaan entisestään myös Keski-Suomessa. Yhdistys onnistui aktiivisina vuosinaan hyvien verkostojensa avulla lisäämään maa-

hanmuuttajataustaisten nuorten hyvinvointia ja yhteiskuntatietoisuutta. Lisäksi yhdistys lisäsi kahdensuuntaista integraatiota esimerkiksi olemalla mukana suomalaisten ja maahanmuuttajataustaisten ystävötoiminnassa yhdessä Suomen Punaisen Ristin kanssa.

Keski-Suomen pakolaisten nuorten yhdistys ry toimii hyvänä esimerkkinä siitä, että parhaimmillaan yhdistys voi tarjota maahanmuuttajataustaisille nuorille tukea aktiivisessa kansalaisuudessa. Yhdistystä perustamassa ollut Rezai kertoi benchmarking-haastattelussa, että monet yhdistyksen toiminnassa mukana olleet henkilöt ovat nyt työ- tai opiskeluelämässä kiinni. Rezai itse on valmistunut yhteisöpedagogiksi, opiskelee tällä hetkellä valtio-opin maisteriohjelmassa Jyväskylän yliopistossa sekä on ehdolla kevään 2017 kunnallisvaaleissa Jyväskylässä.

Yhdistys voi tarjota maahanmuuttajataustaiselle nuorelle:

- Tietoja ja taitoja tulevaisuutta varten
- Tukea kielitaidon kehittymiseen
- Yhteisön tuomaa tukea
- Paikan, jossa omaa etnistä identiteettiä voi vaalia (maahanmuuttajayhdistykset)
- Tukea rakenteelliseen ja kulttuurilliseen kotoutumiseen
- Kahdensuuntaista integraatiota
- Mahdollisuuden vaikuttaa nuoriin kohdistuvaan rasismiin ja ennakkoluuloihin

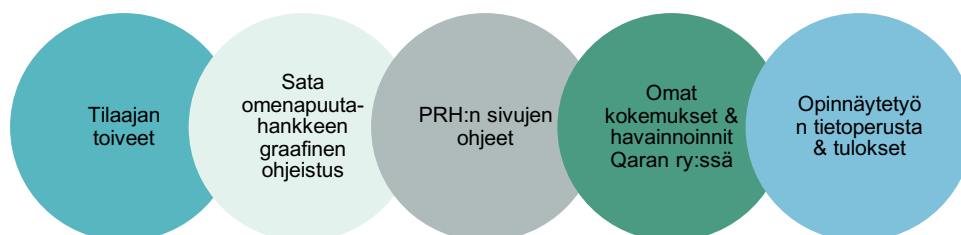
Kuvio 10. Yhdistys voi tarjota monia mahdollisuuksia maahanmuuttajataustaiselle nuorelle.

7 OHJEISTUS YHDISTYKSEN PERUSTAMISEEN

Opinnäytetyöni tilaaja Sata omenapuuta -hanke julkaisee syksyllä 2017 menetelmäoppaan, johon on koottu hankkeen aikana syntyneitä hyviä ja toimivia menetelmiä sekä muita kirjoituksia. Osana opinnäytetyötäni laadin tilaajalle menetelmäopasta varten maahanmuuttajataustaisille nuorille ja heidän kanssaan työskenteleville ammattilaisille kohdennetun ohjeistuksen yhdistyksen perustamiseen (ks. Liite 4). Laadin ohjeistuksen niin, että se soveltuu sekä osaksi menetelmäopasta, mutta myös itsenäiseksi osikseen. Maahanmuuttajataustaiset nuoret voivat perehtyä ohjeistukseen joko itsenäisesti tai esimerkiksi nuorisotyöntekijän tuella.

Tilaajan toiveena oli saada menetelmäoppaaseen tiivis ja selkokielineen ohjeistus yhdistyksen perustamista varten. Ohjeistuksen visuaalinen ilme pohjautuu Sata omenapuuta -hankkeen graafisiin ohjeisiin. Ohjeistuksen ulkonäkö voi kuitenkin muuttua, kun se liitetään menetelmäoppaaseen. Omassa opinnäytetyössäni olen käyttänyt termiä maahanmuuttajataustainen nuori, mutta menetelmäoppaassa ohjeistuksessa tullessaan käyttämään termiä maahanmuuttajanuori, sillä hanke on linjannut käyttävänsä kyseistä termiä.

Ohjeistuksen sisältöön, visuaaliseen ilmeeseen ja rakenteeseen ovat vaikuttaneet monet eri vaiheet ja tekijät opinnäytetyöprosessissani (ks. Kuvio 11). Ohjeet yhdistyksen perustamiseen olen laatinut Patentti- ja rekisterihallituksen sivuilta löytyvien ohjeiden pohjalta. Qaran ry:n toimintaan olen perehtynyt olemalla itse mukana perustamisprosessissa kevästä 2016 lähtien. Nostin esille myös opinnäytetyöni tietoperustassa ja tuloksissa nousseita asioita.

Kuvio 11. Ohjeistuksen sisältöön, rakenteeseen ja visuaaliseen ilmeeseen vaikuttaneet tekijät.

Ohjeistus koostuu kahdesta A4-sivusta (ks. Kuvio 12). Ensimmäisen sivun sisältö pohjautuu opinnäytetyöni tietoperustaan ja tuloksiin, joita sain käyttämästäni kehittämistyön menetelmistä. Tuon esille, miten yhdistystoiminnan tarjoamat mahdollisuudet ovat monikulttuurisilla nuorilla usein pimennossa. Avaan ensimmäisellä sivulla tilaajan toiveiden mukaisesti myös maahanmuuttajataustaisten nuorten kanssa työskentelevien toimijoiden näkökulmaa. Lisäksi olen avannut ensimmäisen sivun loppuun lyhyesti, miten yhdistyksen tulee toimia perustamisen jälkeen. Ensimmäisen sivun vasemmassa reunassa on Qaran ry:n puheenjohtajan Abdinasir Arabin kommentti yhdistyksen perustamisesta ja lyhyt kuvaus Qaran ry:n toiminnasta. Arabin kommentilla haluaisin tuoda esille yhdistystoiminnassa mukana olevan nuoren näkökulman.

KAARINAN NUORISO-
KLUBI – QARAN RY:N
PUHEENJOHTAJAN
ABDINASIR ARABIN
AJATUKSIA YHDISTYK-
SEN PERUSTAMISESTA:

"Yhdistyksen rekisteröimiseen liittyvät paperivaiheet vaikuttivat aluksi vaikeilta, mutta kun vain ryhtyi hommiin, eivät nekaan enää tuntuneet niin kaaressa. Yhdistyksen ympärille syntyi tukiverkosta helppiä yhdistyksen rekisteröimistä paljon ja ilman apuja ennen valmistamista olisi lähtenyt rekisteröimään yhdistys. Jos yhdistyksen perustaa ja rekisteröi, onkin tärkeää ottaa kaikki apu vastaan, mitä tarjotaan. Tärkeintä apua ja tuki merkitsevää paljon. Tärkeintä yhdistystä perustetaan on niittää siinä, mikä yhdistys perustetaan. Yhdistystoiminnassa kuitenkin on kyse siitä, että ajetaan kaikkien yhteistä etua, ei vain omaa etua. Parasta mitä Qaran ry on minulle tarjonut, on nuorten kiitos ja yhdessä tekemisen meininki."

Qaran ry tarjoaa 15–29-vuotiaille nuorille liikunta-, leiri- ja muita vapaa-aika-ohjelmia. Kaikissa yhdistyksen järjestämissä toiminnissa ihmisenä ollaan nuorten omat toiveet. Yhdistyksen toiminnassa on ennen kaikkea kyse yhdessä olosta ja yhteisöllisyydestä. Jokainen nuori hyväksytään toimintansa mukaan nuoren taustasta, etnisyydestä, uskonnosta tai kulttuurista riippomatta.

ENSIASKELEET YHDISTYSTOIMINTAAN

YHDISTYSTOIMINNAN MONET MAHDOLLISUUDET

Yhdistystoiminta voi olla monella tavalla antoisaa maahanmuuttajataustaiselle nuorelle. Yhdistyksen tarjoavat erilaisia harrastusmahdollisuuksia, tulla opiskelemaan tai työllistymään sekä keinoja vaikuttaa nuorelle itselleen tärkeisiin asioihin. Parhaimmillaan yhdistystoiminta auttaa maahanmuuttajataustaisia nuoria tutustumaan myös suomalaisen yhteiskunnan rakenteisiin, arvoihin ja toimintakulttuuriin.

YHDISTYSTOIMINTA TUTUKSI MAAHANMUUTTAJATAUSTAISILLE NUORILLE

Yhdistystoiminnan potentiaali on siis suuri, mutta silti suomalainen yhdistystoiminta jää monelle maahanmuuttajataustaiselle nuorelle vieraksi. Näiden nuorten kanssa työskentelevien toimijoiden on tärkeää tuoda nuorelle esiin yhdistystoiminnan antamia mahdollisuuksia sekä tukea ja kannustaa nuoria liitetään mukaan vaikkapa vapaaehtoistyöhön tai hallitustoimintaan. Maahanmuuttajataustainen nuori voi tarvittaessa yhdistystoiminnan pariin. Esimerkiksi nuorisoyhteistyö on oleellista tuenta yhdistykselle, jotta nuori osataan ohjata näin kiinnostavan yhdistystoiminnan pariin.

OMAN YHDISTYKSEN PERUSTAMINEN

Nuorella on myös mahdollisuus perustaa oma yhdistys, jos omalla lähi-alueella ei löydy yhdistystä, joka vastaisi nuorten kiinnostuksen kohteisiin. Yhdistyksen perustamisen ohjeilla nuoret voivat perehtyä joko keskenään tai esimerkiksi nuorisoyhteistyön tuella yhdistyksen perustamisen prosessiin. Ohjeiden rinnalle on kuvattu Kaarinan Nuorisoklubi – Qaran ry:n tarinaa, joka rekisteröitiin keuhalla 2016. Qaran ry:n tarina toimii esimerkkinä siitä, minkälainen yhdistyksen perustamisprosessi voi olla.

MITÄ TAPAHTUU YHDISTYKSEN PERUSTAMISEN JÄLKEEN?

Yhdistyksen perustaminen on vasta alku yhdistystoiminnan käynnistämisen. Kun yhdistys on perustettu, yhdistyksen toimintaa täytyy organisoida, suunnitella ja viisioda. Yhdistyksen toiminnasta voi tiedottaa, vaikka sosiaalisessa mediassa, jotta yhdistykseen saadaan uusia jäseniä. Toimintaa varten yhdistys voi hakea erilaisia rahoituksia. Tärkeää on myös pitää yhdistyksen talous hallinnassa. Kaikessa toiminnassa täytyy toimia myös yhdistyksen sääntöjen ja erilaisten yhdistyslakien mukaisesti.

NÄIN PERUSTAT YHDISTYKSEN:

Yhdistys voi toimia hyvänä keinona vaikuttaa niin isompiin kuin pienempiinkin asioihin. Yhdistyksen toiminta voi keskittyä urheilun tai muuhun harrastukseen, uskontoon, kulttuuriin tai johonkin ideologiaan. Jos haluat perustaa oman yhdistyksen niin mieltä, miksi ja milin yhdistystä tarvitaan. Yhdistyksellä täytyy olla jokin tavoite ja tehtävä.

Yhdistys voi olla rekisteröity tai rekisteröimätön.

Verkostoidu. Pyydä yhdistyksestä toiminnasta kiinnostuneita henkilöitä tulemaan mukaan perustamisprosessiin.

Rekisteröidyn yhdistyksen perustamiseen tarvitaan vähintään kolme 15 vuotta täyttynyttä henkilöä. Hallituksen puheenjohtajan tulee olla täysi-ikäinen.

Perustamista varten järjestetään kokous. Perustamisesta voidaan sopia myös sähköpostitse tai puhelimen kautta.

Perustamista varten tehdään perustamiskirja, johon tarvitaan vähintään kolmen henkilön allekirjoitus.

Lisäksi yhdistys tarvitsee säännöt.

Mallipohjat perustamiskirjan ja sääntöihin löytyvät Patentti- ja rekisterihallituksen (PRH) nettisivuilta.

Perustamiskokouksen jälkeen voit tehdä perusilmoituksen yhdistysrekisteriin. Ilmoituksen voi tehdä helposti sähköisesti PRH:n sivuilla. Ilmoituksen voi tehdä myös paperiversiolla.

Perusilmoitusta varten tarvitset siis perustamiskirjan, säännöt ja kuitin tai kuitijäljennöksen käsittelemästä.

Perusilmoitus käsitellään Patentti- ja rekisterihallituksessa. PRH ilmoittaa, jos esimerkiksi sääntöjä täytyy korjata. Korjaukset lähetetään uudelleen PRH:lle. Perusilmoituksen käsitelyssä kestää vaihtelevasti kahdesta kolmeen viikkoon.

Tämän jälkeen yhdistyksestä on virallisesti rekisteröity yhdistys. PRH lähettää sinulle asiasta ilmoituksen.

NÄIN KAARINAN NUORISO- KLUBI – QARAN RY PERUSTETTIIN

Vuonna 2012 ryhmä nuoria miehiä halusi perustaa tiukan somallista omaa jalkapallojoukkoaan, koska sellaista ei ollut vielä olemassa. Pian kasassa oli talkkalojoukko ja ajan myötä nuoret alkoivat järjestää myös muita toimintaa, kuten leirejä ja paint ball -turnauksia. Nuoret saivat järjestettyä myös oman nuorisotilan viikolopuksi Turun keskustasta.

Pikkähiljaa sana nuorten järjestämästä toiminnasta levisi ja uudet nuoret kiinnostuivat siitä. Kaikki kiinnostuneet otettiin avoimin mielin toimintaan mukaan.

Nuoret pohtivat toimintansa virallistamista ja yhdistyksen perustamista menen vuoden ajan, mutta vasta keuhalla 2016 he olivat keränneet ympärilleen verkoston, jonka avulla yhdistyksen perustamisprosessi oli mahdollista aloittaa. Yhdistystä oli perustamassa niin toiminnassa mukana olleita nuoria, kuin myös muita yhdistysten toiminnasta kiinnostuneita henkilöitä, joilla oli aikaisempaa kokemusta yhdistystoiminnasta.

Loppukesällä 2016 yhdistyksen puheenjohtaja lähetti perusilmoituksen PRH:een ja yhdistyksestä tuli virallisesti rekisteröity yhdistys.

Perustamisen jälkeen yhdistyksen hallitus on kokonustanut useaan otteeseen. Vanhat toiminnot pyörivät edelleen ja myös uusia toimintoja pyrittiin käynnistämään. Tätä varten yhdistys hakee erilaisia avustuksia.

HYÖDYLLISIÄ LINKKEJÄ YHDISTYSTOIMINTAAN

<http://www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri.html>

<http://www.yhdistysasiat.fi>

<http://www.jelli.fi/vallinnat/jarjestotykson/apu-ja-ohjeita-jarjestotoimintaan/>

<http://www.tarjontakki.fi/olama-voimassa/vapaa-aike-yhdistykset>

<http://www.sta.fi/aisiteispaketti>

<http://www.jelli.fi/tapahtumakalenteri/2014/05/12/yhdistystoiminta-rahastoapua/>

Teksti perustuu opinnäytetyöhön Hailia, Anni 2017. Maahanmuuttajataustaiset nuoret aktiivisina kansalaisina - Yhdistystoiminta osallisuuden tukena. Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma. Humanistinen ammattikorkeakoulu.

Kuvio 12. Ohjeistuksen ulkoasu.

Ohjeistuksen toisella sivulla olen kertonut kohta kohdalta mahdollisimman selkeästi, miten yhdistyksen perustamisprosessi etenee. Rinnalle olen kuvannut Qaran ry:n perustamisprosessin. Kehittämistyön menetelmissä tuli esille, että nuorilla ei ole aina esimerkkejä tai samaistumisen kohteita aktiivisesta kansalaisesta. Tämän perusteella halusin linkittää Qaran ry:n tarinan ohjeistukseen, jotta ohjeistukseen perehtyvät nuoret

ja esimerkiksi nuorisotyöntekijät voivat hahmottaa miten yksi olemassa oleva yhdistys on saanut alkunsa. Sivun loppuun olen liittänyt hyödyllisiä linkkejä yhdistystoimintaan liittyen.

Ohjeistuksen laatimisen haasteena oli saada tiivistettyä kaikki tieto kahdelle sivulle. Tämän takia ohjeistus ei ole kovin laaja, mutta antaa kuitenkin suuntaa siihen, mitä kaikkea yhdistyksen perustaminen vaatii. Sain tilaajaltani kommentteja ohjeistuksen luonnosteluvaiheessa ohjeistuksen kieliasusta ja sisällöstä. Kommentit auttoivat paljon ohjeistuksen viimeistelyssä. Lopullisen version ohjeistuksesta lähetin tilaajalleni huhtikuussa 2017.

8 LOPUKSI

Aktiivinen kansalaisuus ja osallisuuden tunne yhteiskuntaan on maahanmuuttajataustaisille nuorille tärkeä eilinehto ja voimavara. Vaikka maahanmuuttajataustaisten nuorten joukko on yhtä lailla moninainen kuin kantasuomalaistenkin nuorten joukko, maahanmuuttajataustainen nuori voi kantaväestöstä poikkeavan etnisyytensä takia kohdata enemmän ennakkoluuloja ja rasismia. Maahanmuuttajataustainen nuori leimataan helposti heikoksi avun tarpeen kohteeksi. Kantaväestöstä poikkeava etninen ja kulttuurinen tausta ei kuitenkaan automaattisesti vie nuoren toimijuutta pois. Tätä ei kuitenkaan aina ymmärretä suomalaisessa yhteiskunnassa eikä välttämättä edes nuorisotyön tai yhdistystoiminnan kentällä.

Opinnäytetyön tutkimuskysymyksenä oli: miten maahanmuuttajataustaisten nuorten aktiivista kansalaisuutta voi tukea ja kehittää yhdistystoiminnan kautta? Vaikka yhdistystoiminta hakeekin paikkaansa alati muuttuvassa yhteiskunnassa, opinnäytetyön tulokset osoittavat, että yhdistystoiminta voi olla yksi keino tukea maahanmuuttajataustaisten nuorten aktiivista kansalaisuutta. Opinnäytetyön tulokset tuovat esille myös, että yhdistystoiminta kuitenkin jää nuorille helposti pimentoon mm. heikon kielitaidon takia tai aktiivisen kansalaisen esimerkkien puutteen takia. Lisäksi yhdistysten viestintä ja tiedottaminen eivät tavoita tarpeeksi hyvin maahanmuuttajataustaisia nuoria. Myös nuorten perheillä voi olla puutteellisia tietoja yhdistystoiminnasta, ja tämä tiedonpuute voi heijastua myös nuoriin.

Maahanmuuttajataustaiset nuoret eivät hyödy yhdistystoiminnassa mukana olemisesta yksinään, vaan myös yhdistykset tarvitsevat maahanmuuttajataustaisia nuoria toimintaansa. Jos yhdistys havittelee maahanmuuttajataustaisia nuoria mukaan toimintaansa, nuoret itse ovat parhaita asiantuntijoita kertomaan, mikä heitä kiinnostaa ja mikä saa heidät lähtemään mukaan yhdistystoimintaan. Opinnäytetyön tulosten perusteella onkin tärkeää, että nuoria osallistetaan yhdistysten toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen – aivan kuten esimerkiksi benchmarking-kohteeni Globaalinuoret ry ja opinnäytetyöni toimintaympäristö Qaran ry tekee.

On vaikea mitata, kuinka paljon yhdistystoiminta on voinut vaikuttaa menestyneen maahanmuuttajataustaisen nuoren polkuun esimerkiksi työelämään. Luultavasti monet aktiiviset ja itsenäiset nuoret löytävät paikkansa yhteiskunnassa ilman yhdistysten tuomaa tukeakin. Opinnäytetyön tulokset kuitenkin osoittavat, että yhdistystoiminta on yksi väylä nuorten osallisuuteen ja aktiiviseen kansalaisuuteen. Yhdistystoiminta voi tukea nuorta esimerkiksi kotoutumisessa ja suomen kielen oppimisessa. Lisäksi yhdistystoiminta voi parhaimmillaan toimia jonkinlaisena ponnahduslautana työ- tai opiskeluelämään. Tuloksissa tuli myös esille, että yhdistysten hyvät verkostot ovat tärkeässä roolissa nuorten osallisuuden tukemisessa.

Opinnäytetyössä käytetyt menetelmät olivat luotettavia, sillä ne vastasivat työn tutkimuskysymykseen. Luotettavuutta tukee myös se, että kehittämistyön tutkimusprosessi on kuvattu tarkkaan ja menetelmistä syntyneet tulkinnat ovat perusteltuja. Lisäksi tutkittua ilmiötä eli maahanmuuttajataustaisten nuorten osallisuutta yhdistystoiminnassa tutkittiin useammasta eri näkökulmasta, lisäten työn luotettavuutta. (Ojasalo ym. 2014, 105.)

Opinnäytetyön kehittämistyöstä syntyneet tulokset herättivät ajatuksen siitä, että maahanmuuttajataustaisten nuorten osallisuutta ja siihen liittyviä ongelmia tulisi tukia vielä lisää, vaikka aiheesta onkin tehty jo melko kattavaa tutkimustyötä. Yhteiskunta muuttuu kuitenkin jatkuvasti ja kiristynyt yhteiskunnallinen ilmapiiri voi mahdollisesti vaikuttaa maahanmuuttajataustaisten nuorten osallisuuden kokemuksiin. Maahanmuuttajataustaisten nuorten kirjo on myös laajentunut esimerkiksi kasvaneen yksin Suomeen tulleiden nuorten ryhmän myötä. Erityisen tärkeää olisi rakentaa nuorille parempia väyliä osallisuuteen ja kehittää eri toimijoiden, kuten yhdistysten tai kunnan nuorisotyön tiedotusta sellaiseksi, että se tavoittaisi tasavertaisesti kaikki nuoret.

Opinnäytetyön tulosten perusteella maahanmuuttajataustaisia nuoria tulisi siis kannustaa ja rohkaista yhdistystoiminnan pariin. Laatimani ohjeistus opastaa nuoria sekä heidän kanssaan työskenteleviä ammattilaisia ja kertoo miksi yhdistystoimintaan kannattaa hakeutua ja miten oman yhdistyksen voi perustaa. Ohjeistus tulee saamaan näkyvyyttä monikulttuurisen nuorisotyön kentällä työskenteleville ammattilaisille, kun Sata omenapuuta -hankkeen menetelmäopas julkaistaan syksyllä 2017. Opinnäytetyöni on luettavissa myös Theseus-palvelussa. Myös eri kuntien nuorisopalvelut voisivat hyötyä

opinnäytetyön tuotoksesta, sillä sen sisältö sopii käytettäväksi maahanmuuttajataustaisten nuorten lisäksi myös kantasuomalaisten nuorten hyödyksi. Julkisten nuorisopalvelujen yksi tarkoitus on edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta (Suomi.fi 2017).

Tilaaajan palautteen mukaan opinnäytetyön tuotos eli ohjeistus yhdistyksen perustamiseen vastaa kiitettävällä tavalla tilaaajan prosessin alussa esittämiin tavoitteisiin ja tarpeisiin. Tuotos on tilaaajan mukaan muodostunut varsinaisten hanketoimintojen päälle rakentuneen yhteistyökuvion seurauksena. Tämä osoittaa sen, että hanketyö on onnistunut yhdistämään eri toimijoiden työskentelyä. Ohjeistus muodostaa näin yhden hyvän käytännön, joka on syntynyt hankkeen myötä. Tilaaaja toteaa ohjeistuksen olevan selkeä ja käytännönläheinen kokonaisuus, joka soveltuu hankkeen menetelmäoppaaseen. Lisäksi tilaaaja arvioi, että ohjeistusta voi hyödyntää myös laajemmin nuorisotyössä omana kokonaisuutenaan ilman menetelmäoppaaseen perehtymistä. (Kiuru 2017.)

Maahanmuuttajataustaisilla nuorilla täytyy olla kantaväestöön verrattuna yhtäläiset oikeudet ja mahdollisuudet osallistua ja vaikuttaa heitä koskeviin asioihin – vaikka yhdistystoiminnan kautta. Yhteisöpedagogit ovat niin kansalaistoiminnan kuin nuorisotyönkin asiantuntijoita, joten opinnäytetyön aihe sopii hyvin yhteisöpedagogin työkenttään. Yhteisöpedagogeilla on välineitä ymmärtää ja kehittää yhdistyskenttää sekä nuorisotyön kenttää. Monikulttuurisuus on myös tärkeä aihe, jota tulee ymmärtää laajemmin ja monipuolisemmin. Aihe on kuitenkin tärkeä myös koko yhteiskunnalle. Maahanmuuttajataustaisten nuorten osallisuuden kehittäminen on tärkeää nuorten oman hyvinvoinnin kannalta, mutta sillä on myös tärkeä merkitys koko yhteiskunnalle. Kuntien, yhdistyskentän, nuorisotyön kentän sekä myös itse maahanmuuttajataustaisten nuorten täytyy ymmärtää, että he ovat tärkeä osa yhteiskuntaamme.

LÄHTEET

ABC Nuorisotoiminta ry 2017. Facebook-sivut. Viitattu 26.4.2017. <https://www.facebook.com/abcnuorisotoiminta/?fref=ts>

Bahmani, Airin & Honkasalo, Veronika 2016. Kulttuurisensitiivinen sukupuoli. Monikulttuurinen sukupuolisensitiivinen työ setlementtiliikkeessä. Helsinki: Setlementtijulkaisuja.

Ekholm, Elina 2015. Työtä yhteisön ja yhteiskunnan hyväksi. Maahanmuuttajajärjestöt palveluiden tuottajina. Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriö.

Euroopan komissio. EU ja pakolaiskriisi. Viitattu 14.3.2017. <http://publications.europa.eu/webpub/com/factsheets/refugee-crisis/fi/>

Globaalinuoret ry 2017. Etusivu. Viitattu 19.4.2017. <http://globaalinuoret.fi>

Glosbe – Monikielinen online-sanakirja. Somali-Suomi. Viitattu 3.4.2017. <https://fi.glosbe.com/so/fi/qaran>

Habib, Hasan 2009. Nuorten muuttajien leimaaminen, työn kohteet ja tekijät – Kenelle toimintaa ja kenen kanssa töitä tehdään? Teoksessa Harinen, Päivi & Honkasalo, Veronika & Souto, Anne-Mari & Suurpää, Leena 2009. Ovet auki! Monikulttuuriset nuoret, vapaa-aika ja kansalaistoimintaan osallistuminen. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto. 44-48.

Harju, Aaro 2004. Osallisuus. Artikkelin 10.12.2004. Kansalaisyhteiskunta. Viitattu 30.1.2017. http://www.kansalaisyhteiskunta.fi/tietopalvelu/osallistuminen_ja_vaikuttaminen/osallisuus

Harju, Aaro 2010. Yhteisellä asialla. Kansalaistoiminta ja sen haasteet. Helsinki: Kansanvalistusseura.

Honkasalo, Veronika & Souto, Anne-Mari & Suurpää, Leena 2007. Mikä tekee nuorisotyöstä monikulttuurisen? Kokemuksia, käytäntöjä ja haasteita 10 suurimmassa kunnassa. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.

Järjestöhautomo. Koulutukset. Viitattu 20.3.2017. <https://jarjestohautomo-fi.directo.fi/palvelumme/koulutukset/>

Kaarinan Nuorisoklubi – Qaran ry 2016a. Perustamiskokouksen pöytäkirja 3.6.2016. Ei julkaistu.

Kaarinan Nuorisoklubi – Qaran ry 2016b. Yhdistyksen säännöt. Ei julkaistu.

Kiuru, Hanna. Palaute opinnäytetyöstä. Sähköposti hanna.kiuru@humak.fi 28.4.2017.

Kivijärvi, Antti 2016. Maahanmuuttoliike moniulotteisena nuorisopoliittisena kysymyksenä. Teoksessa Koste, Asmo (toim.) 2016. Nuorista Suomessa 2016. Tietoa nuorista, heidän elinoloistaan ja nuorisotyöstä. Helsinki: Suomen Nuorisoyhteistyö - Allianssi ry. 12-15.

Laitinen, Hanna 2006. Osallistumisen merkitykset ja mahdollisuudet järjestötoiminnassa. Teoksessa Laitinen, Hanna (toim.) 2006. Tule mukaan! Osallistumisen edellytyksiä järjestötyössä. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu. 85-97.

Laitinen, Matti & Kari E. Nurmi 2004. Mitä tarkoitetaan aktiivisella kansalaisuudella? Artikkelit 31.12.2004. Kansalaisyhteiskunta. Viitattu 30.1.2017.

http://www.kansalaisyhteiskunta.fi/tietopalvelu/aktiivinen_kansalaisuus/mita_tarkoitetaan_aktiivisella_kansalaisuudella

Leppänen, Kari 2016. Kuinka pärjää kolmas sektori sote-uudistuksessa? Artikkelit 27.10.2016. STTK. Viitattu 23.3.2017. <http://www.sttk.fi/2016/10/27/parjaa-kolmas-sektori-sote-uudistuksessa/>

Leppävuori, Anna 2015. Monikulttuurisuus - Mitä se oikeastaan edes tarkoittaa? Artikkelit 10.8.2015. YLE. Viitattu 7.2.2017. <http://yle.fi/uutiset/3-8192925>

Linkoranta, Tauno 2016. Yhteiskunnallinen muutos haastaa yhdistykset. Turun Sanomat. 28.11.2016.

Loncle, Patricia & Leahy, Pat & Muniglia, Virginie & Walther, Andreas 2012. Youth participation: strong discourses, weak policies - a general perspective. Teoksessa Loncle, Patricia & Cuconato, Morena & Muniglia, Virginie & Walther, Andreas (toim.) 2012. Youth participation in Europe. Beyond discourses, practices and realities. Bristol: The Policy Press. 21-37.

Löytty, Olli 2009. Maahanmuuttaja vai uussuomalainen? Kotimaisten kielten keskus. 24.9.2009. Viitattu 15.3.2017. https://www.kotus.fi/?5426_m=5695&s=3242

Maahanmuuttovirasto 2017a. Turvapaikka- ja pakolaistilastot. Kaikki hakijat kansalaisuussittain 2014. Viitattu 14.3.2017. http://www.migri.fi/download/50498_Tp-haki%20jat_tammi_2014.pdf?5f064042da75d488

Maahanmuuttovirasto 2017b. Turvapaikka- ja pakolaistilastot. Kaikki hakijat kansalaisuussittain 2015. Viitattu 14.3.2017. http://www.migri.fi/download/64990_Tp-hakijat_2015.pdf?55cc2542da75d488

Maahanmuuttovirasto 2017c. Turvapaikka- ja pakolaistilastot. Yksintulleet alaikäiset kansalaisittain 2014. Viitattu 14.3.2017. http://www.migri.fi/download/57238_Tp-hakijat_alaikaiset_marras_2014.pdf?ef8ac542da75d488

Maahanmuuttovirasto 2017d. Turvapaikka- ja pakolaistilastot. Yksintulleet alaikäiset kansalaisittain 2015. Viitattu 14.3.2017. http://www.migri.fi/download/64992_Tp-hakijat_alaikaiset_2015.pdf?43b3ad42da75d488

Martikainen, Tuomas & Sintonen, Teppo & Pitkänen, Pirkko 2006. Ylirajainen liikkuvuus ja etniset vähemmistöt. Teoksessa Martikainen, Tuomas (toim.) 2006. Ylirajainen kulttuuri. Etnisyys Suomessa 2000-luvulla. Helsinki: Suomen Kirjallisuuden Seura. 9-41.

Mubarak, Yusuf M. & Nilsson, Eva & Saxén, Niklas 2015. Suomen somalit. Helsinki: Into.

Muniglia, Virgine & Cuconato, Morena & Loncle, Patricia & Walther, Andreas 2012. The analysis of youth participation in contemporary literature: a European perspective. Teoksessa Loncle, Patricia & Cuconato, Morena & Muniglia, Virginie & Walther, Andreas (toim.) 2012. Youth participation in Europe. Beyond discourses, practices and realities. Bristol: The Policy Press. 1-17.

Nuorisolaki 72/2006

Ojasalo, Katri & Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo 2014. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: WSOYpro Oy.

Paukkeri, Susanna 2009. Monikulttuurisuuden ilmentymiä poliittisissa nuorisjärjestöissä. Teoksessa Harinen, Päivi & Honkasalo Veronika & Souto, Anne-Mari & Suurpää, Leena 2009. Ovet auki! Monikulttuuriset nuoret, vapaa-aika ja kansalaistoimintaan osallistuminen. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto. 138-159.

Perustuslaki 731/1999

Pyykkönen, Miikka 2007a. Järjestyvät diasporat. Etnisyys, kansalaisuus, integraatio ja hallinta maahanmuuttajien yhdistystoiminnassa. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Pyykkönen, Miikka 2007b. Monikulttuurisuus suomalaisten nuorisjärjestöjen toiminnassa. Helsinki: Nuorisotutkimusseura.

Pyykkönen, Miikka 2003. Ristissä kaiken aikaa. Jäsenyydet nuorten maahanmuuttajien yhdistystoiminnassa. Teoksessa Harinen, Päivi (toim.) 2003. Kamppailuja jäsenyyksistä. Etnisyys, kulttuuri ja kansalaisuus nuorten arjessa. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto. 193-237.

Pyykkönen, Miikka & Martikainen, Tuomas 2013. Muuttoliike ja kansalaisyhteiskunta. Teoksessa Martikainen, Tuomas & Saukkonen, Pasi & Säävälä, Minna (toim.) 2013.

Muuttajat. Kansainvälinen muuttoliike ja suomalainen yhteiskunta. Helsinki: Gaudeamus. 281-300.

Ruotsalainen, Kaija & Nieminen, Jari 2012. Toisen polven maahanmuuttajia vielä vähän Suomessa. Artikkelit 4.7.2012. Tilastokeskus. Viitattu 29.3.2017.

http://tilastokeskus.fi/artikkelit/2012/art_2012-07-04_003.html

Räty, Minttu 2002. Maahanmuuttaja asiakkaana. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Sata omenapuuta -hanke. Hankkeesta. Viitattu 23.3.2017. <http://www.sata-omenapuuta.fi>

Seppänen, Katri 2010. Selvitys Keski-Suomen maahanmuuttaja-yhdistyksistä. Jyväskylä: Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Siisiäinen, Martti & Kankainen, Tomi 2009. Järjestötoiminnan kehitys ja tulevaisuudennäkymät Suomessa. Teoksessa Kankainen, Tomi & Pessala, Heli & Siisiäinen, Martti & Stranius, Leo & Wass, Hanna & Wilhelmsson, Niklas 2009. Suomalaiset osallistujina. Katsaus suomalaisen kansalaisvaikuttamisen tilaan ja tutkimukseen. Helsinki: Oikeusministeriö. 90-137.

Suomi.fi. Palvelut aiheittain. Perhe- ja sosiaalipalvelut. Nuorisopalvelut. Viitattu 4.5.2017. https://www.suomi.fi/suomifi/suomi/palvelut_aiheittain/perhe_ja_sosiaalipalvelut/nuorisopalvelut/index.html

Tuunainen, Minna 2007a. Järjestöhautomo – ajatuksia toteutukseen. Teoksessa Zakeri, Mohsen & Tuunainen, Minna (toim.) 2007. Osaamisen poluilla. Maahanmuuttajien yhdistystoiminnan problematiikkaa. Helsinki: Suomen Pakolaisapu ry/ Järjestöhautomoprojekti. 43-66.

Tuunainen, Minna 2007b. Yhdistysmaailman hohto. Teoksessa Zakeri, Mohsen & Tuunainen, Minna (toim.) 2007. Osaamisen poluilla. Maahanmuuttajien yhdistystoiminnan problematiikkaa. Helsinki: Suomen Pakolaisapu ry/ Järjestöhautomoprojekti. 12-14.

Vanhapiha, Elina & Tiilikainen, Taneli & Veikkolainen, Arsi & Tolvanen, Pirita & Kuokka, Nelli & Lindman, Jukka 2013. Yhdistykset toteuttamassa itseään – ja palvelemassa yhteiskuntaa (Handbook). Kolmas lähde.

HAASTATTELUT

Kaikki haastattelut on tehnyt Anni Haltia.

Al-Take, Zahra 2017. Suunnittelija, Pohja-hanke, Globaalinuoret ry., 13.2.2017. Turku.

Azizi, Muhs 2017. Monikulttuurisuusasiantuntija, kaupunginvaltuutettu & nuorisolautakunnan puheenjohtaja, 17.1.2017. Turku.

Lundqvist, Kia 2017. Suunnittelija, kehittämisspalvelut, Turun yliopiston Brahea-keskus. 24.2.2017. Turku.

Peltoniemi, Anna 2017. Suunnittelija, Muuttajat!-hanke, Plan International Suomi, 23.1.2017. Helsinki.

Rezai, Jazzin 2017. Yhteisöpedagogi. 2.3.2017. Puhelinhaastattelu.

Nesterovi, Sergei & Redin, Denis & Redin, Veronika 2017. ABC Nuorisotoiminta ry, 14.3.2017. Turku.

LIITTEET

Liite 1.

BENCHMARKING- HAASTATTELURUNKO

Perustietoa yhdistyksestä

- Tavoite
- Toiminta
- Kohderyhmä
- Hankkeet
- Yhteistyökumppanit

Tavoittaako yhdistyksen toiminta kohderyhmän? Minkälaisin keinoin?

Kerrotaanko kohderyhmälle esim. kansalaistaidoista, osallisuudesta tai vaikuttamisesta? Minkälaisin keinoin?

Huomioidaanko nuorten omat toiveet ja ideat yhdistyksen toiminnan toteuttamisessa? Minkälaisin keinoin?

Onko yhdistyksessä jotain kehitettävää? Minkälaisia kehittämistarpeita yhdistyksessä on?

Basic info about the organization

- Aim/objective
- Activity
- Target group
- Projects
- Partners

Is the organization's target group reached? What methods are used to achieve this?

Is the target group informed about for instance civics, involvement and influence? What methods are used to achieve this?

Are the youth's own wishes and ideas regarded in the implementation of the activities? What methods are used to achieve this?

Are there aspects about the organization that require developing? What are these aspects?

Liite 2.

AIVORIIHEN KYSYMYSLISTA

Pääkysymys: Miten yhdistystoimintaa voisi kehittää niin, että maahanmuuttajataustaiset nuoret osallistuisivat enemmän yhdistystoimintaan?

Miksi itse on mukana yhdistystoiminnassa?

Mitä ovat ne asiat, joihin haluaa yhdistystoiminnan kautta vaikuttaa?

Mikä tekee yhdistystoiminnassa mukana olemisesta hankalaa?

Mikä tekee yhdistystoiminnassa mukana olemisesta palkitsevaa?

Miksi olisi hyvä, että maahanmuuttajanuoret olisivat mukana yhdistystoiminnassa?

Tunsiko muiden yhdistyksien toiminnasta ennen kuin liittyi Qaranin toimintaan?

Minkälaista yhdistyksen perustaminen ja toiminnan käynnistäminen on ollut?

Mitä toivot yhdistystoiminnan antavat itsellesi ja muille nuorille?

Minkälainen olisi täydellinen yhdistys?

Liite 3.

ASIAANTUNTIJAJAHAASTTATTELUJEN RUNKO

1. Haastateltavan oma tausta lyhyesti
2. Minkälaisia maahanmuuttajanuoret ovat aktiivisina kansalaisina? Millaisiin asioihin maahanmuuttajanuoret yleensä haluavat vaikuttaa verrattuna kantasuomalaisiin nuoriin?
3. Miksi aktiivisena kansalaisena toimiminen on tärkeää maahanmuuttajanuorille? Millä tavoin aktiivisena kansalaisena toimiminen voi vaikuttaa nuoren muihin elämänalueisiin?
4. Onko maahanmuuttajanuorilla yhdenvertaiset mahdollisuudet toimia aktiivisina kansalaisina kantasuomalaisiin nuoriin verrattuna? Jos ei, niin mikä tähän vaikuttaa?
5. Millaisia mahdollisuuksia yhdistystoiminta antaa maahanmuuttajanuorille toimia aktiivisina kansalaisina?
6. Mikä voi estää tai vaikeuttaa maahanmuuttajanuoria toimimasta aktiivisena kansalaisena?
7. Onko vaikuttamismahdollisuuksista tarjolla tarpeeksi tietoa maahanmuuttajanuorille?
8. Miten maahanmuuttajanuorten tietoisuutta omista vaikuttamis-, osallistumis- ja osallisuusmahdollisuuksista sekä -kanavista voisi lisätä?

Liite 4.

OHJEISTUS YHDISTYKSEN PERUSTAMISEEN

KAARINAN NUORISO-
KLUBI – QARAN RY:N
PUHEENJOHTAJAN
ABDINASIR ARABIN
AJATUKSIA YHDISTYK-
SEN PERUSTAMISESTA:

”Yhdistyksen rekisteröimiseen liittyvät paperihommat vaikuttivat aluksi vaikeilta, mutta kun vain ryytyi hommiin, eivät nekään enää tuntuneet niin haastavilta. Yhdistyksen ympärille syntynyt tukiverkosto helpotti yhdistyksen rekisteröimistä paljon ja ilman apuja emme välttämättä olisi lähteneet rekisteröimään yhdistystä. Jos yhdistyksen perustaa ja rekisteröi, onkin tärkeää ottaa kaikki apu vastaan, mitä tarjotaan. Pienikin apu ja tuki merkitsevät paljon. Tärkeintä yhdistystä perustaessa on miettiä sitä, miksi yhdistys perustetaan. Yhdistystoiminnassa kuitenkin on kyse siitä, että ajetaan kaikkien yhteistä etua, ei vain omaa etua. Parasta mitä Qaran ry on minulle tarjonnut, on nuorten kiitos ja yhdessä tekemisen meininki.”

Qaran ry tarjoaa 15–29 -vuotiaille nuorille liikunta-, leiri- ja muuta vapaa-ajan toimintaa. Kaikessa yhdistyksen järjestämässä toiminnassa huomioidaan nuorten omat toiveet. Yhdistyksen toiminnassa on ennen kaikkea kyse yhdessä olost ja yhteisöllisyydestä. Jokainen nuori hyväksytään toimintaan mukaan nuoren taustasta, etnisyydestä, uskonnosta tai kulttuurista riippumatta.

ENSIASKELEET YHDISTYSTOIMINTAAN

YHDISTYSTOIMINNAN MONET MAHDOLLISUUDET

Yhdistystoiminta voi olla monella tavalla antoisaa maahanmuuttajataustaiselle nuorelle. Yhdistykset tarjoavat erilaisia harrastusmahdollisuuksia, tukea opiskeluun tai työllistymiseen sekä keinoja vaikuttaa nuorille itselleen tärkeisiin asioihin. Parhaimmillaan yhdistystoiminta auttaa maahanmuuttajataustaista nuorta tutustumaan myös suomalaisen yhteiskunnan rakenteisiin, arvoihin ja toimintakulttuuriin.

YHDISTYSTOIMINTA TUTUKSI MAAHANMUUTTAJATAUSTAISILLE NUORILLE

Yhdistystoiminnan potentiaali on siis suuri, mutta silti suomalainen yhdistystoiminta jää monelle maahanmuuttajataustaiselle nuorelle vieraaksi. Näiden nuorten kanssa työskentelevien toimijoiden on tärkeää tuoda nuorille esiin yhdistystoiminnan antamia mahdollisuuksia sekä tukea ja kannustaa nuoria lähtemään mukaan vaikkapa vapaaehtoistyöhön tai hallitustoimintaan. Maahanmuuttajataustainen nuori voi tarvita saattajaa yhdistystoiminnan pariin. Esimerkiksi nuorisotyöntekijöiden on oleellista tuntee yhdistyskenttää, jotta nuori osataan ohjata häntä kiinnostavan yhdistystoiminnan pariin.

OMAN YHDISTYKSEN PERUSTAMINEN

Nuorilla on myös mahdollisuus perustaa oma yhdistys, jos omalta lähi-alueelta ei löydy yhdistystä, joka vastaisi nuorten kiinnostuksen kohteisiin. Yhdistyksen perustamisen ohjeilla nuoret voivat perehtyä joko keskenään tai esimerkiksi nuorisotyöntekijän tuella yhdistyksen perustamisen prosessiin. Ohjeiden rinnalle on kuvattu Kaarinan Nuorisoklubi – Qaran ry:n tarinaa, joka rekisteröitiin kesällä 2016. Qaran ry:n tarina toimii esimerkkinä siitä, minkälainen yhdistyksen perustamisprosessi voi olla.

MITÄ TAPAHTUU YHDISTYKSEN PERUSTAMISEN JÄLKEEN?

Yhdistyksen perustaminen on vasta alku yhdistystoiminnan käynnistämiseen. Kun yhdistys on perustettu, yhdistyksen toimintaa täytyy organisoida, suunnitella ja visioida. Yhdistyksen toiminnasta voi tiedottaa, vaikka sosiaalisessa mediassa, jotta yhdistykseen saadaan uusia jäseniä. Toimintaa varten yhdistys voi hakea erilaisia rahoituksia. Tärkeää on myös pitää yhdistyksen talous hallinnassa. Kaikessa toiminnassa täytyy toimia myös yhdistyksen sääntöjen ja erilaisten yhdistyslakien mukaisesti.

NÄIN PERUSTAT YHDISTYKSEN:

Yhdistys voi toimia hyvänä keinona vaikuttaa niin isompiin kuin pienempiinkin asioihin. Yhdistyksen toiminta voi keskittyä urheiluun tai muuhun harrastukseen, uskontoon, kulttuuriin tai johonkin ideologiaan. Jos haluat perustaa oman yhdistyksen niin mieti, miksi ja mihin yhdistystäsi tarvitaan. Yhdistyksellä täytyy olla jokin tavoite ja tehtävä.

Yhdistys voi olla rekisteröity tai rekisteröimätön.

Verkostoidu. Pyydä yhdistyksesi toiminnasta kiinnostuneita henkilöitä tulemaan mukaan perustamisprosessiin.

Rekisteröidyn yhdistyksen perustamiseen tarvitaan vähintään kolme 15 vuotta täyttänyttä henkilöä. Hallituksen puheenjohtajan tulee olla täysi-ikäinen.

Perustamista varten järjestetään kokous. Perustamisesta voidaan sopia myös sähköpostitse tai puhelimen kautta.

Perustamista varten tehdään perustamiskirja, johon tarvitaan vähintään kolmen henkilön allekirjoitus.

Lisäksi yhdistys tarvitsee säännöt.

Mallipohjat perustamiskirjaan ja sääntöihin löytyvät Patentti- ja rekisterihallituksen (PRH) nettisivuilta.

Perustamiskokouksen jälkeen voit tehdä perusilmoituksen yhdistysrekisteriin. Ilmoituksen voi tehdä helposti sähköisesti PRH:n sivuilla. Ilmoituksen voi tehdä myös paperiversiona.

Perusilmoitusta varten tarvitset siis perustamiskirjan, säännöt ja kuitin tai kuitijäljennöksen käsittelymaksusta.

Perusilmoitus käsitellään Patentti- ja rekisterihallituksessa. PRH ilmoittaa, jos esimerkiksi sääntöjä täytyy korjata. Korjaukset lähetetään uudelleen PRH:lle. Perusilmoituksen käsittelyssä kestää vaihtelevasti kahdesta kolmeen viikkoon.

Tämän jälkeen yhdistyksesi on virallisesti rekisteröity yhdistys. PRH lähettää sinulle asiasta ilmoituksen.

NÄIN KAARINAN NUORISOKLUBI – QARAN RY PERUSTETTIIN

Vuonna 2012 ryhmä nuoria miehiä halusi perustaa Turkuun somaleille oman jalkapallojoukkueen, koska sellaista ei ollut vielä olemassa. Pian kasassa oli jalkapallojoukkue ja ajan myötä nuoret alkoivat järjestää myös muuta toimintaa, kuten leirejä ja paint ball -turnauksia. Nuoret saivat järjestettyä myös oman nuorisotilan viikonlopuiksi Turun keskustasta.

Pikkuhiljaa sana nuorten järjestämästä toiminnasta levisi ja uudet nuoret kiinnostuivat siitä. Kaikki kiinnostuneet otettiin avoimin mielin toimintaan mukaan.

Nuoret pohtivat toimintansa virallistamista ja yhdistyksen perustamista monen vuoden ajan, mutta vasta keväällä 2016 he olivat keränneet ympärilleen verkoston, jonka

avulla yhdistyksen perustamisprosessi oli mahdollista aloittaa. Yhdistystä oli perustamassa niin toiminnassa mukana olleita nuoria, kuin myös muita yhdistyksen toiminnasta kiinnostuneita henkilöitä, joilla oli aikaisempaa kokemusta yhdistystoiminnasta.

Loppukesällä 2016 yhdistyksen puheenjohtaja lähetti perusilmoituksen PRH:een ja yhdistyksestä tuli virallisesti rekisteröity yhdistys.

Perustamisen jälkeen yhdistyksen hallitus on kokoustanut useaan otteeseen. Vanhat toiminnot pyörivät edelleen ja myös uusia toimintoja pyritään käynnistämään. Tätä varten yhdistys hakee erilaisia avustuksia.

HYÖDYLLISIÄ LINKKEJÄ YHDISTYSTOIMINTAAN

<https://www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri.html>

<http://www.yhdistystoimijat.fi>

<http://www.jelli.fi/valineita-jarjestotyyhjon/apua-ja-ohjeita-jarjestotoimintaan/>

<http://www.infopankki.fi/fi/elama-suomessa/vapaa-aika/yhdistykset>

<http://www.stea.fi/aineistopankki>

<http://www.jelli.fi/tapahtumakalenteri/2014/05/12/yhdistystoiminnan-rahoitusopas/>

Teksti perustuu opinnäytetyöhön: Haltia, Anni 2017. Maahanmuuttajataustaiset nuoret aktiivisina kansalaisina - Yhdistystoiminta osallisuuden tukena. Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma. Humanistinen ammattikorkeakoulu.

